

Tájékoztató az egységes kérelem 2025-ös szabályozásáról

04-12. oldal

Tejágazat: a múlt nem a jövő, bár néha ismétli önmagát

13. oldal

Hatalmas a tét: veszélyben az európai gazdák jövője!

25. oldal

GOSZ: segítjük tagjainkat a klímaváltozáshoz alkalmazkodásban

16. oldal

A tavaszi növények erőteljes indítása

A növények gyors kelése és intenzív gyökérfejlődése aszályos időszakban sorsdöntő lehet. A vetéssel egy menetben a maghoz szórt mikrogranulált startertrágya a növények egyedfejlődésének legkritikusabb szakaszában, csírázáskor biztosítja a fiatalok fejlődéséhez legszükségesebb tápelemeket.

A startertrágyázás elsődleges célja a gyors kelés és az erőteljes gyökérnövekedés biztosítása az egyedfejlődés kezdeti szakaszában azáltal, hogy a kezdeti fejlődéshez megfelelő mennyiségű tápanyagot, elsősorban könnyen felvehető foszfort adunk a csírázó növénynek. Ha ilyenkor a gyökérképződést elősegítő anyagokat tudunk a növények számára biztosítani, az javítja a kelést aszályos körülmények között is.

Az Amalgerol® Starter mikrogranulált starter műtrágya új formulációban áll idétől a termelők rendelkezésére. Az új formuláció magasabb tápelem mennyiségeket tartalmaz (11% N; 36% P2O5; 1,25% Zn) a már megszokott 5 %-os Amalge-

rol® Essence tartalom mellett. Az Amalgerol® Essence a növény gyökerén élő mikorrhiza gombák szaporodását segíti elő. A mikorrhiza kapcsolat a növény gyökérrendszerre és a talajban található mikorrhiza gombák között kölcsönösen előnyös együttélési kapcsolatot (szimbiózis) jelent. A mikorrhiza gomba behatol a növény gyökérszövetébe és együtt él a növényvel. A növény számára a minél erősebb mikorrhizáltság az előnyös, ugyanis a talajban szétterjedt gombamicélium távolabbi területekről képes a növénynek vizet és tápanyagot szolgáltatni. Az Amalgerol® Starter egy növénykondicionáló szer amely tápelemeket is tartalmaz és amelyben az Amalgerol® Essence gyö-

kerfejlesztő hatékonysága érvényesül. Az Amalgerol® Starter az Agrár-ökológiai programban használható növénykondicionáló készítmény. Dózisa: 20 kg/ha. AÖP: 1 pont.

Az Amalgerol® Starter Protect az Amalgerol® Starter-re felvitt Bacillus subtilis baktérium. A Bacillus subtilis baktérium faj olyan antibiotikumokat termel, amelyek a talajból fertőző növényi kórokozók növekedését gátolják, szapo-

rodásukat visszaszorítják (fuzáriumok, Aspergillus, Botrytis, Alternaria, Macrophomina, Rhizoctonia). A Bacillus subtilis ezen tulajdonságát nagyon jól használhatjuk többek között a Fuzárium fajok talajból történő fertőzésének csökkentésére kalászosokban és borsóban, az Aspergillus fajok visszaszorítására kukoricában, a gyökérfekély visszaszorítására cukorrépában, a verticilliumos tőrothadás ellen kertészeti kultúrákban (dinnye, paprika, paradicsom) és a hamuszürke szárrothadás ellen napraforgóban, szójában és cukorrépában. A készítményt 15 kg/ha dózisban, sorkezeléssel, a vetéssel egy menetben, a vetőgépen található mikrogranulátum adapterrel kiszórva alkalmazható. AÖP: 2 pont.

www.hechta.hu

Tartalomjegyzék

EGYSÉGES KÉRELEM

- 04 Mire készülünk a 2025-ös egységes kérelem beadásnál?
- 05 Az egyes támogatások igénybevitelével kapcsolatos 2025. évi szabályokról
- 06 Módosult a Feltételeesség rendelet
- 08 Az Agro-ökológiai Programhoz kapcsolódó támogatás
- 09 A termeléshez kötött növénytermesztési támogatások változásai
- 10 Idén se felejtsük el igényelni az AKG és ÖKO támogatásokat az egységes kérelemben!
- 12 Erdészeti támogatások igénylése az egységes kérelemben

ÁLLATTARTÁS

- 13 Tejágazat: a múlt nem a jövő, bár néha ismétli önmagát
- 14 A járvány még nem ért véget – de összefogással a nagyobb baj elkerülhető lehet

NÖVÉNYTERMESZTÉS

- 16 GOSZ: segítjük tagjainkat alkalmazkodni a klímaváltozáshoz
- 17 Kihírdették a tartósan vízhiányos időszakot a MAGOSZ és a NAK kezdeményezésére
- 18 A tavaszi munkák végzésekor se feledkezzünk meg környezetünk védelméről!
- 20 Gondolatok és javaslatok a dísznövények tavaszi telepítéséhez!

INTERJÚ

- 21 Rugalmasan és hatékonyan kell működni a gazdák érdekében

ÉLELMISZERTERMELÉS

- 22 Előrelépések a NAK Mentés élelmiszerek alcsoportjainak munkájában
Mindent, amit a helyi termékekről tudni kell
– REL Szervezők Napja lesz 2025. 05. 14-én

UNIÓS KERESKEDELEM

- 23 Újra láthatáron az ukrán szabadkereskedelem

A KAP JÖVŐJE

- 24 Délibáb csupán a bizottság víziója a KAP jövőjéről
- 25 Hatalmas a tét: veszélyben az európai gazdák jövője!

UKRAJNA EU-CSATLAKOZÁSA

- 26 Bedöntené az uniós agrártámogatási rendszert Ukrajna csatlakozása
- 28 Pár szó az ukrán mezőgazdasági potenciálról

SZÁNTÓFÖLDI NAPOK

- 29 Mezőgazdaság a gyakorlatban – Szántóföldi Napok és Agrárgépszo

KERTÉSZET

- 30 A fejlesztéseknek köszönhetően nőtt a hajtatott zöldségtermesztés versenyképessége

NAKLAP, A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

XIII. évfolyam, 02. szám
Alapító: Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, Papp György Zsolt elnök
Cím: 1115 Budapest, Bartók Béla út 105-113.
Zöld szám: +36 80 900 365 E-mail: ugyfelszolgalat@nak.hu
Portál: www.nak.hu Kiadó: Szuperinfo Magyarország Média Kiadói Kft.
Felelős kiadó: dr. Kovács Juliánna ügyvezető igazgató
Főszerkesztő: Dánés Zoltán
Lapmenedzser: Tremmer Tamás +36 20 534 7137
Fotók: NAK, Mediaworks, shutterstock.com, Vermes Tibor
Szerkesztőség és hirdetésfelvétel: 8200 Veszprém, Házgyári út 12.
E-mail: naklap@maraton.hu ISSN 2064-308X
A hirdetések és egyéb reklámkiadványok tartalmáért a kiadó felelősséget nem vállal.
A Szuperinfo Magyarország Média Kiadói Kft. politikai hirdetések nem fogad be.

Ukrajnát az Európai Unióba?!

Felerősödtek a hangok, amelyek keleti szomszédunk gyors felvételét követelik az Európai Unióba, figyelmen kívül hagyva azokat a komoly kockázatokat, amelyekkel a háborúban álló ország erőltetett csatlakozása esetén fenyegetnének. Sokan figyelmeztetnek a biztonsági rizikófaktorra és az ukrán csatlakozás – a korábbi tagállamjelöltekkel szemben megkövetelt – feltételeinek megannyi hiányosságára. Kevés szó esik viszont arról, hogy Ukrajna beemelése a gazdasági unióba letarolná az EU mezőgazdaságát, tönkretenné a magyar gazdákat is.

Azokat a gazdákat, akik már így is súlyos károkat szenvedtek a szomszédban zajló háború kitérőse óta. Az inputanyagok árának erőteljes emelkedése a hazai termelés költségintéjét nagyban megnövelte, a 2022-től elérhetővé vált kétes minőségű ukrán termékekkel lehetetlen volt versenyt. A piacunk sérült, a gazdák sorozatosan károsultak. Ráadásul a megnövekedett ukrán import okozta piaci zavarok kezelésében a határmenti tagállamok nem számíthattak az Európai Bizottságra.

Az ukrán mezőgazdasági termékek beáramlása az elmúlt években egyetlen csapást mérte Magyarországra, feldolgozóipari vállalkozásaira. Láthatjuk azt is, hogy Ukrajna gyorsan képes átállítani a termelését, ha piaci lehetőség adódik előtte. Könnyen lehet, hogy a búza, a kukorica, a csirkehús, a tojás után újabb termékkörökben árasztja el ukrán áru a piacot. Ukrajna uniós csatlakozásával ráadásul arra sem lenne lehetőség, hogy egyoldalú tilalmat tartsunk fenn a magyar gazdák és fogyasztók érdekében.

Ukrajna felvétele súlyos veszteséget okozna az EU mezőgazdasági termelésének. Elvonná a tagállamoktól, így Magyarországtól is az uniós agrártámogatások jelentős részét. Ukrajnában 4,1 millió hektár termőföld van – ennnyivel bővülne a jelenleg 157 millió hektárnyi támogatásra jogosult terület. Ukrajna válna az agrárforrások legnagyobb haszonélvezőjévé, a KAP teljes költségvetésének mintegy harmadát kapná meg a közös alpból, megrövidítve ezzel a szigorú uniós előírásokat évtizedek óta betartó uniós gazdálkodókat, így a magyar termelőket is. Ez elfogadhatatlan, igazságtalan, etikátlan.

Határozottan követeljük az Európai Unió döntéshozóitól, hogy mielőtt döntenek a csatlakozásról, vegyék számba a jóval enyhébb szabályok betartásával termelő Ukrajna esetleges felvételének az egész uniós agrártermelésre gyakorolt várható drasztikus hatásait. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara – egyetértésben a magyar kormánnyal – teljes mellszélességgel kiáll a magyar gazdák érdekeiért ebben a kérdésben is.

Papp Zoltán György,
Nemzeti Agrárgazdasági Kamara elnöke

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

Mire készülünk a 2025-ös egységes kérelem beadásnál?

Az elmúlt évekhez hasonlóan az idei évben is áprilisban kezdődik az egységes kérelmek benyújtási időszaka. 2025-ben a beadási időszak utolsó napja június 9., de az ünnepnapra (Pünkösd) való tekintettel június 10-ig nyújthatók be szankciómentesen a kérelmek.

A kérelem beadása során 2025-ben több mint 45 támogatási jogcímrre, intézkedésre lehet támogatást igényelni, illetve adatszolgáltatási kötelezettséget teljesíteni. Az egységes kérelmet továbbra is kizárólag elektronikus úton, a Magyar Államkincstár benyújtó felületén lehet benyújtani a <https://www.mvh.allamkincstar.gov.hu/e-ugyintezes> oldalon.

2023-tól az egységes kérelem és jogcímei esetén kötelezővé vált a teljes körű elektronikus kapcsolattartás: a kérelem benyújtásától az esetleges fellebbezések/kifogások/jogorvoslati kérelmek benyújtásáig kizárólag elektronikus úton lehet iratot benyújtani. A kincstár a döntéseket, dokumentumokat, jegyzőkönyveket elektronikus úton, a kedvezményezett ügyfélkapujára/cég kapujára/hivatali kapujára vagy meghatalmazottja ügyfélkapujára/NAK hivatali kapujára küldi meg.

A Közös Agrárpolitika Stratégiai Terve és a vonatkozó hazai rendeletek, pályázati felhívások idén is változtak, amelyek befolyásolják 2025. évi egységes kérelmek beadását is.

Nézzük, hogy mire is kell figyelemmel lennünk!

Az egyik legfontosabb változás és könnyítés, hogy 2025-től megszűnik a nem termelő területek kijelölési kötelezettsége – így a parlagé is –, ám előírás marad a védett tájképi elemek megőrzése, illetve a költési és fiókanevelési időszakban a nem mezőgazdasági termelési célú sövények és fák kivágásának, metszésének és egyéb csonkításának tilalma is. Ettől az évtől a nem termelő elemek kijelölésének gyakorlata az Agro-ökológiai Program (AÖP) önkéntes vállalásai között folytatódik.

További változás, hogy a 2023. évben bevezetett AÖP gyakorlatai idén is bővülnek, az Őshonos haszonállatokkal történő emelt szintű legeltetés 2 pontos gyakorlattal és a Nem termelő tájképi elemek és területek emelt szintű kijelölése 2 pontos gyakorlattal. Módosul még a karbamid tartalmú műtrágya

latot. Fontos megjegyezni, hogy a kérelem kitöltésekor már jelölni szükséges, hogy a gazdaságunkban mely vállalatokat tesszük, illetve annak melyik részén (tábláján) szeretnénk ezeket megvalósítani.

Szintén újdonság, hogy az AÖP eddigi két gyakorlata mellett újabb területekkel bővült a kötelező fény-

rák esetében a mezőgazdasági termelőnek mobilGazda alkalmazás segítségével elkészített legalább egy olyan georeferált fényképet kell csatolnia, amelyen a termesztett növény – annak levele vagy termése alapján – bizonyosan egyértelműen felismerhető.

Fontos megemlíteni azt is, hogy a tavalyi évben benyújtott AKG és ÖKO támogatási kérelmek esetén a támogatási okiratok elbírálása folyamatban van, így amennyiben az egységes kérelem benyújtási időszakára még nem rendelkezünk támogatási okirattal, akkor is igényel-

környezetbarát használatának gyakorlata, mely szerint mentesül a szilárd halmazállapotú karbamid műtrágya ureázgátló készítménnyel történő együtt alkalmazása esetén az azonnali bedolgozás alól.

Az AÖP gyakorlatok önkéntesen választható előírások, melyek egy éves zöld kötelezettségek teljesítése fejében többeltámogatást adnak a gazdáknak. Amennyiben a gazdálkodó úgy dönt, hogy csatlakozik a programhoz, úgy a gazdaságában lévő minden hasznosításra – szántó, egyéb gyepek, ültetvény – teljesítenie kell legalább két pont értékű gyakor-

képcsatlalással érintett területek köre: 2025-től a termesztőberendezés alatti termesztés esetén minden esetben növénykultúra hasznosításoként elkészített georeferált fényképet kell csatolni valamennyi különálló termesztőberendezés alatti technológiával termesztett növény betakarításának megkezdését megelőzően; AÖP őshonos haszonállatokkal történő legeltetés esetében szintén fényképet kell majd csatolni, amelyen szerepel a legeltetési időszakban a legeltetett őshonos állat; illetve termeléshez kötött zöldségtermelésnél bizonyos növénykultú-

nünk kell a kifizetéseinket, mert az utólagosan nem pótolható.

Mindezek is azt mutatják, hogy ahhoz, hogy jól és pontosan benyújtható kérelmek kerüljenek beadásra, úgy felkészülnünk kell lenni.

A kérelem benyújtásához további információk találhatóak a www.nak.hu oldalon a KAP 2023-2027 menüpont alatt.

Felhívjuk a figyelmet, hogy minden esetben a megjelenő jogszabályok rendelkezései az irányadóak. Kérjük, hogy további információkért keressék a NAK falugazdászait!

• NAK/RIBÓCZI EDINA

Az egyes támogatások igénybevételével kapcsolatos 2025. évi szabályokról

Módosult az egységes kérelemmel igényelhető egyes agrártámogatások eljárási szabályairól szóló 15/2024. (IV. 9.) AM rendeletet, amely új fogalmi elemekkel (pl. vizenyős terület, állategység) bővül és a támogatható terület meghatározása is kiegészül (vizenyős terület).

A fentiekben túlmenően a gyepek és az állandó kultúrák esetében szabályozták a telepítésre és felszámolásra vonatkozó időszakokat, a gazdálkodási naplóra vonatkozó előírásokat egyértelműsítik és a gyorsabb ügyintézésért és a kedvezményezettek adminisztrációs terhéért csökkentett előírásokat (termesztő berendezés alatti technológiával termesztett növény betakarításának megkezdését megelőzően georeferált fénykép csatolása) vezetnek be.

Gyep: telepítésére legkésőbb tárgyév március 31-ig, felszámolásra leg hamarabb tárgyév november 1-jén van lehetőség.

Állandó kultúra: telepítésére legkésőbb az Egységes Kérelem benyújtására nyitva álló időszak utolsó napjáig, felszámolásra legkorábban tárgyév október 1-jén van lehetőség.

Beadási időszak

2025-ben a kérelembeadási időszak utolsó napja június 9., de az ünnepnapra (Pünkösd) való tekintettel június 10-ig nyújthatók be szankciómentesen a kérelmek.

A kérelem beadása során 2025-ben több mint 45 támogatási jogcímrre, intézkedésre lehet igényelni, illetve adatszolgáltatási kötelezettséget teljesíteni.

ÚJ! Fogalmak

Állategység: a különböző állatfajok állományának együttes számbavételére alkalmas 4. melléklet szerint meghatározott egyenérték.

Ökológiai célú vízpótlásra használt terület: olyan vízzel borított terület, amelyen a vízborítottságot a vizek hasznosítását, védelmét és kártételeinek elhárítását szolgáló tevékenységekre és létesítményekre vonatkozó általános szabályokról szóló 14/7/2010. (IV. 29.) Korm. rendelet szerinti ökológiai célú vízpótlás biztosítja;

Támogatható terület meghatározása kiegészül vizenyős terület fogalmával.

ÚJ! Telepítési és felszámolási időszakok

Jogszabály vagy pályázati felhívás eltérő rendelkezése hiányában a tárgyévi

egységes kérelemmel igényelhető támogatások vonatkozásában egységes kérelemmel érintett terület akkor tekinthető

Gyep: telepítésére legkésőbb tárgyév március 31-ig, felszámolásra leg hamarabb tárgyév november 1-jén van lehetőség.

Állandó kultúra: telepítésére legkésőbb az Egységes Kérelem benyújtására nyitva álló időszak utolsó napjáig, felszámolásra legkorábban tárgyév október 1-jén van lehetőség.

VÁLTOZÁS! Másodvetések bejelentése 15 nap helyett 20 nap

Ha jogszabály vagy pályázati felhívás eltérően nem rendelkezik, a mezőgazdasági termelőnek az egységes kérelemben bejelentett tábláin megvalósított másodvetés tényleges vetését, annak helyét, a hasznosítás megnevezését és a betakarítását vagy beforgatását – a vetést, a betakarítást vagy beforgatást követő 20 napon belül – külön be

Az EMVA és EMGA állatalapú támogatások esetén alkalmazandó állategység átváltási arányok

Állatfajok megnevezése	Mennyiség (db)	Állat egység (ÁE)
Kérődzők		
Szarvasmarhafélék		
borjú 6 hónapos korig	1	0,4 ÁE
6–24 hónapos korú növendék	1	0,6 ÁE
24 hónaposnál idősebb állat	1	1 ÁE
juh	1	0,15 ÁE
kecske	1	0,15 ÁE
Sertésfélék		
tenyészkoca >50 kg	1	0,5 ÁE
egyéb sertés	1	0,3 ÁE
Baromfi-félék		
tojtyúk	1	0,014 ÁE
egyéb baromfi	1	0,03 ÁE
Lófélék		
ló, öszvér, szamár (6 hónaposnál idősebb)	1	1 ÁE
Egyéb állatok		
méh méhcsaládonként	1	0,2 ÁE

kell jelentenie a kincstár részére az egységes kérelem felületén. Az egy másodvetésre vonatkozó tényleges vetési, betakarítási vagy beforgatási időpontokat külön-külön kell bejelenteni.

Ez utóbbi szerinti határidő elmulasztásakor a másodvetés nem kerül figyelembevételre az egyes támogatások és a feltételeesség vonatkozásában.

VÁLTOZÁS! Agrotechnikai műveletek bejelentése 15 nap helyett 20 nap

Amennyiben a jogszabály vagy pályázati felhívás eltérően nem rendelkezik, úgy az agrotechnikai műveletek megvalósulását követő 20 napon belül az egységes kérelem felületén be kell jelenteni az elvégzett tevékenységet, valamint annak időpontját.

A határidők elmulasztása esetén az egységes kérelemben bejelentett, tervezési adatokkal is érintett, illetve tervezési adatokkal nem érintett agrotechnikai művelet nem vehető figye-

lembe az egyes támogatások és a feltételeesség vonatkozásában

ÚJ! Területi Monitoring Rendszer (TMR) mobilGazda kiterjesztése

A mobilGazda alkalmazás segítségével növénykultúra hasznosításoként elkészített georeferált fényképet kell csatolni az egységes kérelem felületre valamennyi különálló termesztőberendezés alatti technológiával termesztett növény betakarításának megkezdését megelőzően, amely alapján beazonosítható a növénykultúra és annak a talajjal való közvetlen kapcsolódása

ÚJ! Cukorrépa szállítási szerződés másolatát egységes kérelemben csatolni lehet legkésőbb 2025.szeptember 30-ig

A rendelet mellékleteiben található listák:

- Gyepalkotó és egyéb takarmánynövény fajok listája
- Veszélyes gyomnövények listája
- Az inváziós növények listája

ÚJ! Az EMVA és EMGA állatalapú támogatások esetén alkalmazandó átváltási arányok

Fontos tudnivaló, hogy 2023-tól az egységes kérelem és jogcímei esetén kötelezővé vált a teljes elektronikus kapcsolattartás: a kérelem benyújtásától az esetleges fellebbezések/kifogások benyújtásáig kizárólag elektronikus úton lehet iratot benyújtani. A kincstár is a döntéseket, dokumentumokat, jegyzőkönyveket elektronikus úton, az ügyfél vagy meghatalmazottja ügyfélkapujára küldi meg.

Felhívjuk a figyelmet, hogy minden esetben a megjelenő jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

• NAK/RIBÓCZI EDINA

Módosult a Feltételelesség rendelet

A KAP közvetlen támogatásainak, valamint egyes vidékfejlesztési támogatásoknak (pl. AKG/ÖKO) alapját képező Feltételelesség előírásrendszerét a 16/2024. (IV. 9.) AM rendelet tartalmazza.

A Feltételelesség rendelet jelenlegi változása az alábbi lényegesebb módosításokat tartalmazza: „talajtakarás nélküli pihentetett terület: adott tárgyévve vonatkozóan támogatható területen elhelyezkedő olyan szántóterület, amelyen az egységes kérelem benyújtásakor semmilyen növénykultúra nincs jelen.”

A zöldségar fogalma összhangba került az AKG/ÖKO támogatásokban rögzítettekkel, azaz olyan, legalább tárgyév szeptember 30-ig fennálló zöldségar borított terület, amelyet az 5. melléklet szerinti legalább három faj – amelyből legalább egy évelő szálaspillangós – vetésével alakítottak ki.

A módosítással rögzítésre került, hogy a 2025-ös évtől már nem kötelező a 4-, illetve 7 százalékos pihentetés, illetve nem termelő elemek

beépítése a gazdaságba. Ezen elvárások kicsit átalakítva, de átkerülnek önkéntes vállalkásba az AÖP rendeletbe, s ekkor már a nitrogénmegkötő növények esetében nem kell fémzáró vetőmag.

A biológiai sokféleség megőrzése - HMKÁB előírásban csak a védett tájképi elemek védelme, és a mezőgazdasági területen lévő, nem mezőgazdasági célt szolgáló fák és bokrok április 1. és augusztus 31. közötti, fészkelési időszakokra vonatkozó kivágási, csonkítási, metszési tiltása szerepel.

A módosítás révén rögzítésre került, hogy a HMKÁ2 keretében az újonnan bevezetésre került, s támogathatóvá vált vizenyős területeken milyen műveletek végezhetőek el az alábbiak szerint: vizenyős területként

lehatárolt elem területén tilos szántást végezni, az ott található vizet és talajnedvességet levezetni. Szántóterületen található, vizenyős területként lehatárolt elem területén minden 25 centiméternél mélyebb talajművelési munkálat tilos.

A vizenyős területként lehatárolt elem területén mezőgazdasági termelőtevékenységet végezni akkor lehet, ha onnan a víz természetes úton elszivárgott, és a talaj vízzel való telítettsége olyan mértékűre csökkent, hogy ott a gépi munkavégzés nem okoz károsodást a felső talajrétegben. Ez időszakban meg kell akadályozni a vizenyős területként lehatárolt elem területén a veszélyes gyomnövények és az inváziós növények megtelepedését.

Állandó gyepterületen található, vizenyős területként lehatárolt elem szántóterületté történő átalakítása tilos.

Az új HMKÁ 2. előírások vonatkozásában 2025. támogatási évben a végleges MePAR fedvény megismerését megelőzően az előírások megsértésére kerülnek, úgy az a gazdálkodónak nem felróható.

A minimális talajborításra vonatkozó előírások – HMKÁ 6. – elvárásai közé beépült, hogy az érzékeny időszakban elvárt talajtakarás esetében – július 15. szeptember 30. között – a sekély tarlóhántás és ápolás mellett megengedett lesz a közép mély lazítás is.

A HMKÁ 6. előírás vonatkozásában, amennyiben a minimális talajborítást esetében, a következő évi főnövény elvetésére szeptember 30-át követően kerül sor, úgy a másodvetés szeptember 1-ét követő lekerülése és a következő évi főnövény elvetése közötti idő meghaladhatja az agronómiailag indokolt időt, azaz a 30 napot. A fenti érzékeny periódusban a rizs, indiánrizs termesztésére használt területen lehetséges a szellőztetés, simítózás, tehát a talajtakarás ekkor mellőzhető, ha ezen tevékenység szeptember 30-ig bejelentésre kerül.

Felhívjuk a figyelmet, hogy minden esetben a megjelenő jogszabályok rendelkezései az irányadók.

• NAK/SZTAHURA ERZSÉBET

GONDOSÓRA

Regisztráljon, és érezze magát biztonságban!

gondosora.hu

Az Agro-ökológiai Programhoz kapcsolódó támogatás

I. Főbb alapfogalmak:

- Egyéb állandó kultúra: különleges állandó kultúrának nem minősülő állandó kultúra;
- Egyéb gyepek: olyan gyepek, amelyek nem Natura 2000 területen helyezkednek el;
- Földhasználati kategória: szántó, Natura 2000 gyepek, egyéb gyepek, egyéb állandó kultúra, valamint különleges állandó kultúra;
- Gyepek: az állandó és az ideiglenes gyepterület;
- Különleges állandó kultúra: a 2. melléklet szerinti rövid vágásfordulóú sarjaztatásos energetikai ültetvények, vagy a mezőgazdasági területeken EMOGA vagy EMVA forrásból létesített ipari faültetvények, valamint az energianád, olasz nád- és szilfiumfajok;
- Natura 2000 gyepek: az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet alapján Natura 2000 területnek minősülő, a Mezőgazdasági Parcella Azonosító Rendszerben lehatárolt tematikus fedvény szerinti földterület, amely esetében az adott táblának legalább 50%-a érintett.

II. A támogatási programban való jogosultsági feltételek:

- Mezőgazdasági termelő, aki az EK-ban igényli a támogatást;
- Alaptámogatás feltételeinek (feltételeesség) eleget tesz;
- Minden földhasználati kategóriában gyakorlatot/gyakorlatokat vállal legalább 2 pont értékben, és teljesíti azokat a küszöbérték feletti területein;
- A mezőgazdasági üzem teljes területén elvégzett tevékenységeivel kapcsolatos adatszolgáltatási kötelezettségeinek határidőben eleget tesz;
- Az alaptámogatásra nem jogosult területek nem részesülhetnek támogatásban.
- A mezőgazdasági termelőnek nem kötelező gyakorlatot vállalnia az adott földhasználati kategóriára (gyakorlat alól mentesített terület),

ha tárgyévben a mezőgazdasági üzem

- szántóterületeinek együttes nagysága az 5 hektárt;
- egyéb gyepterületeinek együttes nagysága az 5 hektárt;
- egyéb állandó kultúra területeinek együttes nagysága az 1 hektárt nem éri el;
- Natura 2000 gyepterület, valamint a különleges állandó kultúra vonatkozásában, mérethatártól függetlenül.

III. Támogatás mértéke:

A támogatásra vonatkozó 2023–2027. évi támogatási keretösszegek, valamint a legkisebb és legmagasabb fajlagos támogatási összegek a Nemzeti Irányító Hatóság által kiadott közleményben kerülnek meghatározásra.

A mezőgazdasági termelő a teljes összegű támogatásra a vállalt gyakorlat teljesítésével érintett földterület után akkor jogosult, ha a mezőgazdasági üzem minden földhasználati kategóriájában teljesít összesen legalább 2 pont értékű, egységes kérelemben vállalt gyakorlatot és határidőben teljesíti adatszolgáltatási kötelezettségét.

Ha kizárólag a gyakorlat alól mentesített területek vonatkozásában nem kerül sor a vállalt gyakorlatok teljesítésére, úgy a támogatás a mezőgazdasági üzem fennmaradó részére teljes összegében kifizethető.

IV. Ellenőrzés:

A választott gyakorlatok teljesítése adminisztratív ellenőrzéssel és helyszíni vizsgálattal történik, amelyet a Magyar Államkincstár a jogosultság szerinti követelmények alapján végez el.

V. Szankciók:

Ha a mezőgazdasági termelő legfeljebb egy, gyakorlat teljesítése alól nem mentesített területekkel rendelkező földhasználati kategóriáján nem teljesíti a minimum 2 pontot, abban az esetben a támogatás előírásainak nem teljes gazdaságra történő betartása miatt csökkentett támogatási összeg kerül megállapításra.

Ha a meg nem feleléssel érintett földhasználati kategória teljes meghatározott területe a gazdaság teljes meghatározott területének

- legfeljebb 30%-át érinti, akkor a teljes támogatási összeg 50%-kal;
- legfeljebb 50%-át érinti, akkor a teljes támogatási összeg 70%-kal csökkentésre kerül.

Nem nyújtható támogatás, ha a meg nem felelés mértéke a gazdaság teljes meghatározott területének több mint 50%-át érinti.

A százalékos szankciócsökkentés alkalmazásánál a gazdaság teljes meghatározott területébe nem értendő bele a gyakorlat teljesítése alól mentesített terület abban az esetben, ha a mezőgazdasági termelő e területek vonatkozásában nem teljesíti a 2 pontot.

Amennyiben bármely agrotechnikai művelet bejelentése az egységes kérelem rendelet 19.§ (4) szerinti határidőn túl, de 30 napon belül teljesül, úgy a megállapított támogatási összeg 15%-kal csökkentésre kerül. (2025-től kerül alkalmazásra.)

Nem nyújtható támogatás, ha a mezőgazdasági termelő egyenlő több földhasználati kategória területén – ide nem értve a gyakorlat teljesítése alól mentesített területeket – nem teljesíti a minimum 2 pontot.

VI. Választható gyakorlatok:

Szántó földhasználat esetében

- Talajtakarás szántóterületeken – 1 pont
- Növénytermesztés diverzifikációja – 1 pont
- Nem termelő tájképi elemek és területek kijelölése (Ökológiai területek) – 1 pont
- Nem termelő tájképi elemek és területek emelt szintű kijelölése szántóterületeken – 2 pont (új!)
- Táblaméret korlátozás szántóterületeken – 1 pont
- Méhekre veszélyes szerek használatának tilalma szántóterületeken – 1 pont
- Karbamid műtrágya környezetbarát használata szántóterületeken – 1 pont
- Mikrobiológiai készítmények alkalmazása szántóterületeken – 2 pont

- Talaj- és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása szántóterületeken – 1 pont
- Forgatás nélküli talajművelés szántóterületeken – 2 pont

Gyepek földhasználat esetében

- Gyepek megőrzése – 1 pont
- Pásztoroló, illetve szakaszos legeltetés – 2 pont
- Extenzív gyepek legalább évi egyszeri kaszálása – 1 pont
- Kizárólag alternáló kasza vagy hátsó felfüggesztésű, illetve vonatott, szársértő nélküli kasza használata – 2 pont
- Őshonos haszonállatokkal történő legeltetés – 1 pont
- Őshonos haszonállatokkal történő emelt szintű legeltetés – 2 pont (új!)
- Kaszálás során legalább 10 cm-es tarlómagasság meghagyása – 1 pont

Egyéb és különleges állandó kultúra földhasználat esetében

- Mikroöntözési technológiák alkalmazása egyéb állandó kultúrában – 2 pont
- Méhekre veszélyes szerek használati tilalma állandó kultúrában – 1 pont
- Biológiai ágens vagy feromon légtérletítési eszköz alkalmazása egyéb állandó kultúrában – 2 pont
- Mikrobiológiai készítmények alkalmazása egyéb állandó kultúrában – 2 pont
- Talaj- és növénykondicionáló szerek, nitrogénmegkötő készítmények alkalmazása egyéb állandó kultúrában – 1 pont
- 12% alatti lejtésű területeken az állandó kultúrák talajtakarása mulcsozással, egyéves sorköztakaró növények termesztésével – 1 pont
- Állandó kultúrák talajtakarása évelő kultúrák fenntartásával vagy gyepepítésével – 2 pont
- Karbamid műtrágya környezetbarát használata egyéb állandó kultúrában – 1 pont

A támogatási jogcímhez kapcsolódó részletes előírásokat, kötelezettségeket a vonatkozó 17/2024 AM rendelet tartalmazza.

- NAK/KOVÁCS GYULA

A termeléshez kötött növénytermesztési támogatások változásai

Az Európai Unió Közös Agrárpolitikájában meghatározó és Magyarország számára kiemelt jelentőségű a tagállami mozgásteretében kialakítható termeléshez kötött támogatások rendszere. A 2021/2115/EU rendelet alapján ez egy olyan támogatás, melynek feltétele a támogatható állat tartása, illetve növénykultúra termelése a vonatkozó rendeletben meghatározottak szerint.

Az EU rendelet 32–34. cikk alapján a termelésről függő támogatás csak a tagállamok azon ágazatainak vagy régióinak nyújtható, ahol bizonyos nehézségekkel küzdenek olyan meghatározott gazdálkodási típusok vagy mezőgazdasági ágazatok, amelyek gazdasági, társadalmi vagy környezetvédelmi szempontból kiemelt fontosságúak. Ezek alapján Magyarországon az alábbi ágazatokban lehet igényelni a támogatást:

- növénytermesztés: cukorrépa, rizs, ipari zöldség, zöldségtermesztés, extenzív és intenzív gyümölcs, ipari olajnövény, szemes- és szálas fehérjenövény termesztés;
- állattenyésztés: anyajuh, anyatehén, hízott bika, tejhasznú tehéntartás.

A kérelmezőnek aktív mezőgazdasági termelőnek kell minősülnie és a fenntarthatóságot elősegítő, alapszintű-jövedelemtámogatásra (BISS) jogosult gazdálkodónak kell lennie. Ezen kívül rendelkeznie kell ügyfél azonosítóval, az állattartók esetében a tenyésztési információs rendszerben azonosítóval, illetve rendelkezniük kell még állatlétszámról szóló ENAR nyilvántartással.

Az egyes támogatási jogcímek igénylésének az alapfeltétele, hogy a mezőgazdasági termelő tárgyév június 16-án rendelkezzen 1 hektár minimális BISS jogosult területtel vagy adott naptári évben igényelt vagy kapott, állatokra vonatkozó, létszámalapú, termeléshez kötött közvetlen támogatásainak összege meghaladja a száz euró értéket. Növénytermesztési termeléshez kötött támogatásom esetén az igénylés további feltétele a minősített szaporítóanyag-használat,

valamint a szemes fehérjenövények és a rizs esetén a minimális hozam igazolása. A minősített szaporítóanyag használat igazolása 2023-tól a termelői integrációs szervezet, a termelői csoport vagy a termelői szervezet által történő beszerzés vagy előállítás dokumentumai mellett az őstermelők családi gazdasága által kiállított dokumentummal is igazolható. Az egységes területalapú támogatásra is az a termelő jogosult az adott területre (táblára) vonatkozóan, a szankciómentes benyújtás utolsó napján jogszerű földhasználattal rendelkezik.

Az egységes kérelemben be kell jelenteni valamennyi, az ügyfél jogszervi használatában lévő területet. A támogatást támogatási jogcímenként, naptári évenként és mezőgazdasági termelőnként egy alkalommal lehet igényelni. A támogatható minimális állatlétszám egy egyed. Egy állat után az egyed élete során csak egy típusú termeléshez kötött közvetlen támogatás vehető igénybe, az a kérelmezés ideje során nem változtatható.

Ennek gyakorlati jelentősége a kettős hasznú tehének esetében van. Nincs lehetőség tehát ugyanazon tehén után egyik évben tejhasznú tehén támogatást, másik évben pedig anyatehén támogatást igényelni.

Amennyiben az állat után termeléshez kötött anyatehén átmeneti nemzeti támogatást igényel a termelő, akkor uniós forrásból is csak anyatehén támogatás igényelhető. Csak a külön jogszabályban előírt ENAR előírásoknak megfelelően jelölt és nyilvántartott egyedek jogosultak támogatásra.

Fontos változások

A korábbi évekkel ellentétben édeskőmenny esetén már nem igényelhető támogatás.

Zöldségnövény termesztési támogatás esetén vagy a virágzás kezdetéig, vagy az EK benyújtás/módosítás után legalább további 2 hétig a területen kell tartani az állományt. A 3. mellékletbe került, hogy mely zöldségnövény őrzendő meg a virágzás kezdetéig.

Retek, káposztafélék és levélzöld-ségek esetén beazonosítható mobil-

gazda georeferált fotót kell csatolni az EK felületre.

Szálas fehérjetakarmány-növénytermesztés támogatása igénybevétele feltétele, hogy tárgyév szeptember 30-ig egyszeri kaszálást kell végezni. A felületessel érintett terület tényleges nagyságát kell megjelölni.

A minősített szaporítóanyag igazolásra felhasznált dokumentumok tartalmi követelményei közül kikerült a fajta, csak a faj, a mennyiség és a tételazonosító szükséges.

Egyes fűszernövények esetén a minősített szaporítóanyag vetőmagvizsgálati jegyzőkönyvvel is igazolható.

Cukorrépa termesztés támogatása esetén a szállítási szerződést elegendő szeptember 30-ig benyújtani az EK felületen.

A termeléshez kötött támogatások feltételrendszere összhangban kell, hogy legyen a víz keretirányelvvel, emiatt pedig célzott ellenőrzések keretében vizsgálják a hatóságok a víz mennyiségi és minőségi védelmét garantáló előírások betartását. Fontos, hogy a vízhasználati engedély vagy környezetvédelmi engedély nem feltételi, illetve annak hiánya nem jelenti a támogatásból való automatikus kizárását.

A fajlagos támogatási összeg a rendelkezésre álló pénzügyi boríték és az összes megállapított terület vagy állatlétszám hányadosaként megállapított összeg, amely 2025. évtől IH közleményben meghatározott fajlagos minimum és maximum értékek által meghatározott értékhatárokon belül kell maradnia.

A részletes szabályokat a Közös Agrárpolitika Stratégiai Terv termeléshez kötött közvetlen támogatások igénybevételeének szabályairól szóló 19/2024. (IV. 9.) AM rendelet (CIS rendelet) tartalmazza. További információ a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara KAP 2023–2027 aloldalán olvasható.

Felhívjuk a figyelmet, hogy minden esetben a megjelenő jogszabályok rendelkezései az irányadóak.

- NAK/FODOR ZOLTÁN

Idén se felejtjük el igényelni az AKG és ÖKO támogatásokat az egységes kérelemben!

A KAP Stratégiai Terv alapján 2025. január 1-től indult 5 éves kötelezettségvállalási időszakkal az új Agrár-környezetgazdálkodási támogatás (továbbiakban: AKG) (KAP-RD19a-1-24), valamint az új Ökológiai gazdálkodás támogatás (továbbiakban: ÖKO) (KAP-RD20-1-24).

A 2024 decemberében benyújtott támogatói okiratok elbírálása folyamatban van, de már most figyelniük kell arra, hogy a vállalásainkat teljesíteni tudjuk. Így van ez a kifizetési kérelem benyújtása esetében is. Amennyiben az egységes kérelem időszakára még nem rendelkezünk támogatói okirattal, akkor is igényelniük kell az éves kifizetéseiket, mert az utólagosan nem pótolható, azaz elveszik az adott évre járó támogatási összeg. Továbbá, amennyiben egyetlen több alkalommal nem nyújtunk be kifizetési kérelmet, úgy a támogatásból kizárásra is kerülhetünk.

Azon gazdálkodóknak különösen oda kell figyelniük a kérelmezés során, akik AKG-val érintett gyep művelési ágú területeik Natura 2000 védettség alatt állnak, illetve a MePAR-ban Natura 2000 támogatható területként szerepelnek ezen területeik, mert ahhoz, hogy megkapják a teljes AKG kifizetést az említett gyepterületekre, úgy az egységes kérelemben igényelniük kell a Natura 2000 kompenzációs támogatás kifizetését is az AKG mellett. Ennek oka az, hogy ha az AKG támogatással érintett gyepterület Natura 2000 területként le van határolva a MePAR-ban, akkor a támogatási összegből automatikusan levonásra kerül a Natura 2000 kompenzációs támogatás összege (115 EUR/ha) függetlenül attól, hogy kérelmez-e azt a gazdálkodó vagy sem, mivel ugyanazon műveletekre, előírásokra nem lehet kétszer kifizetni a ketős finanszírozás elkerülése miatt.

A jogserű földhasználattal az AKG és ÖKO támogatás esetében is már 2025. január 1-től rendelkezni kell. A jogserű földhasználat szabályrendszere meg egyezik a területalapon igényelt támogatásoknál megszokottakkal (BISS, CRISS stb.), azaz a jegyzői igazolás is kiválthat átmeneti időszakot.

Gyepnek vonatkozásában alapvető követelmény még, hogy az AKG vagy ÖKO támogatásba hozott gyepterületek vonatkozásában rendelkezni kell min. 0.2 ÁE/ha legeltethető saját állattalommánnyal, valamint a kötelezettségvállalás minden napján bejegyzett állattartóként kell szerepelni. Ezek hiányában adott évre nem jár kifizetés a TECS-re. Ugyanazon állapot nem számolható el egy időben az ÖKO és AKG gyepterületekre is.

A 2025. január 1. napját követően eltelepített ültetvények esetében – szőlő és komló kivételével – csak a gyümölcsültetvény-kataszteri nyilvántartásban szereplő ültetvények támogathatók. Csak abban az esetben kérjük kifizetést az ültetvény területre, ha az eltelepítés az egységes kérelem jogvesztő napjáig megtörténik.

AKG vonatkozásában néhány, az egységes kérelem hatánapjáig megtartandó vállalást, elvárást ismertetünk:

Azon AKG-s gazdálkodók, akik még nem rendelkeznek talajvizsgálati eredménnyel – szántó, ültetvény –, azoknak a 2025. évi egységes kérelem benyújtási időszakának végéig kell a talajvizsgálati kötelezettséget teljesíteni, vagy akkreditált talajlaboratórium által a talajminta leadásáról kiállított, a pályázat melléklete szerinti igazolással rendelkezni.

Ügynki kell, hogy csak az AKG-ban engedélyezett növényvédőszer kerüljön felhasználásra a meghatározott feltételekkel. Nagyon fontos kritérium: tiltott szer használata a tábla adott évi kifizetésének megvonásával járhat!

A 2025-re szóló tápanyag-gazdálkodási terv elkészítésének időpontja a 2025. évi egységes kérelem benyújtásának jogvesztő hatánapja.

A 2025. évi egységes kérelem benyújtási időszak előtt elvégzett agrotechnikai műveleteket az első EK benyújtást követő 20 napon belül lehet utólagosan bejelenteni.

A vetésszerkezetre vonatkozó előírásokat – a főnövény az EK-ben bejelentett növény – évente kell megvalósítani. Szálas pillangós takarmánynövények: a pályázati felhívás 11. melléklet szerinti növények, vagy ezen növények keveréke, tehát nem tartalmazhat fűfélét. Fűfélék csak a zöldugar vetésszerkezeti elem részét képezhetik.

Egy adott vetésszerkezeti vállalat az érintett TECS-ben szereplő KET-ek összterületére vonatkozóan kell teljesíteni. Amennyiben beállítjuk a zöldugar, méhlegelő szegélyre vonatkozó vállalat, úgy azok a vetésszerkezeti előírásban teljesítésként elfogadottak.

Fontos! Zöldugar/méhlegelő táblaszegélyt a kifizetési kérelem benyújtásakor az egységes kérelemben külön táblaként, méretarányosan kell bejelenteni és meg kell jelölni, hogy a tábla szegélyként kerül hasznosításra. Zöldugar táblaszegély nem lehet szomszédos zöldugar vagy méhlegelő táblával. Méhlegelő táblaszegély nem lehet szomszédos méhlegelő vagy zöldugar táblával.

Táblaméret korlátozás – mint választott, vagy kötelező elem – esetén gondoskodni kell az azonos kultúrával hasznosított táblák elválasztásáról a legalább 2 méter széles zöldugar vagy méhlegelő sáv elhelyezésével. 2025. január 1. előtt elvetett kultúráknál a táblamé-

rete vonatkozó korlátozások nem kerülnek figyelembe vételre. Az elválasztó sáv a tábla része, azt majd jelölni kell az EK-ban.

A kötelezettségvállalási időszak alatt legalább egy alkalommal a területen képződő melléktermékek (különböző szálla- és szármaradványok) talajba dolgozása. E vállalat csak a tárgyévi egységes kérelemben főnövényként bejelentett kultúra melléktermékének bedolgozásával teljesíthető. Az előírás szálas pillangós takarmánynövényrel, zöldugar, méhlegelő visszaforgatásával nem teljesíthető. Egy adott kultúra melléktermékként való bedolgozása nem számolható el zöldtrágya bedolgozásnak is. Egy adott kultúra zöldtrágyaként való bedolgozása nem fogadható el melléktermék bedolgozásnak is.

Fontos továbbá, hogy az AKG szármaradvány talajba dolgozása nem fogadható el azon tábla esetén, ahol az AÖP keretében szármaradvány bontó mikrobiológiai készítmény alkalmazására kerül sor.

Figyeljünk arra is, hogy az AÖP keretében nem termelő területként bejelentett ökológiai másodvetést nem lehet figyelembe venni másodvetésben vetett AKG zöldtrágya növényként, valamint az AÖP talajtakarás szántóterületen gyakorlat teljesítése céljából vetett takarónövény abban az esetben fogadható el AKG zöldtrágyanövénynek, ha az a takarónövény vetését követő év február 28. napját követő 60 nap után kerül bedolgozásra.

Lehetőség volt egyes esetekben szántóterületeken vércseléda vagy madáródú kihelyezésére és fenntartásának vállalására. A vércseládák kihelyezést követően a kihelyezés tényéről, a kihelyezett ládák számáról és pontos helyéről (koordinátáiról), a kihelyezést követő 15 napon belül tájékoztatni kell a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságát, levélben vagy elektronikus levélben (e-mailben). A kötelezettségvállalási időszak előtt kihelyezésre

került vércseládák esetében, a tájékoztatást legkésőbb 2025. április 1. napjáig kell megtenni a fentiekben leírt módon. Tárgyév április 1. napjától tárgyév július 31. napjáig tartó költési időszakban, havi egyszeri, rövid (maximum 5 perces) ellenőrzés szükséges. Amennyiben a ladában bizonyíthatóan költés van, a költés tényéről, az érintett láda pontos helyének (koordinátáinak) megadásával, az ellenőrzést követő 5 napon belül tájékoztatni kell a területileg illetékes nemzeti park igazgatóságot.

Továbbá lehetőség lesz arra, hogy ugyanazon területre AKG/ÖKO és földhasználat váltást elősegítő beruházások és azok fenntartása (AÖNTB) - KAP-RD21-RD22-1-24 kérelmet is benyújtson az ügyfél, és ha nyér az NTB-ben, akkor szankció nélkül kivonhatja AKG-ból/ÖKO-ból az NTB támogatott területét. Ugyanarra a területre azonban nem adható be támogatási kérelem ÖKO és AKG támogatás is.

Az ÖKO vonatkozásában a következőket érdemes szem előtt tartani 2025-ben:

A gazdálkodóknak a támogatásba vont KET teljes területére vonatkozóan a kötelezettségvállalás teljes időszaka alatt, az adott év minden napjára vonatkozóan hazai akkreditációval rendelkező ökológiai tanúsító szervezettel kötött érvényes, legalább 2025. január 1. napjától hatályos tanúsítási szerződéssel kell rendelkeznie.

Felhívjuk a figyelmet arra, hogy ÖKO támogatás szántó és ültetvény földhasználati kategória esetében a gazdálkodóknak 2025. évre vonatkozó tápanyag-gazdálkodási tervüket a 2025. évi egységes kérelem benyújtási határidejének utolsó napjáig kell elkészíteniük. Amennyiben nem áll rendelkezésre talajvizsgálati eredmény – ez ÖKO-ban nem kötelező –, úgy egyszerűsített mérlegsámítási módszer alapján a tervezett természethez meghatározott tápanyagigénnyel kell elkészíteni a tápanyaggazdálkodási tervet.

Az új ÖKO támogatásba be lehetett jönni úgynevezett el nem telepített ültetvénytel is. Amennyiben szeretne kifizetést igényelni a gazdálkodó 2025-ben ezen területekre, úgy legkésőbb a 2025. évi egységes kérelem benyújtásának jogvesztő hatánapjáig el kell telepítenie ültetvényét, s akkor jogosult lesz a kifizetésre az érintett és eltelepített terület vonatkozásában.

Kiemelten felhívjuk a figyelmet arra, hogy ültetvény földhasználati kategória esetén a kedvezményezett kizárólag a KET azon részére nyújthat be kifizetési igénylést, amelyen található eltelepített ültetvény.

AKG és ÖKO számokban

Ökológiai gazdálkodás pályázatra 2024-ben közel 350.000 hektárra érkezett támogatási kérelem. Legnagyobb területre Bács-Kiskun vármegyei gazdálkodók (4 192,1 hektár) adtak be, amelyet Hajdú-Bihar, illetve Győr-Moson-Sopron vármegye követ. Ha a kérelmek számát nézzük, akkor szintén Bács-Kiskun vármegye vezet több, mint 600 db beadott kérelemmel.

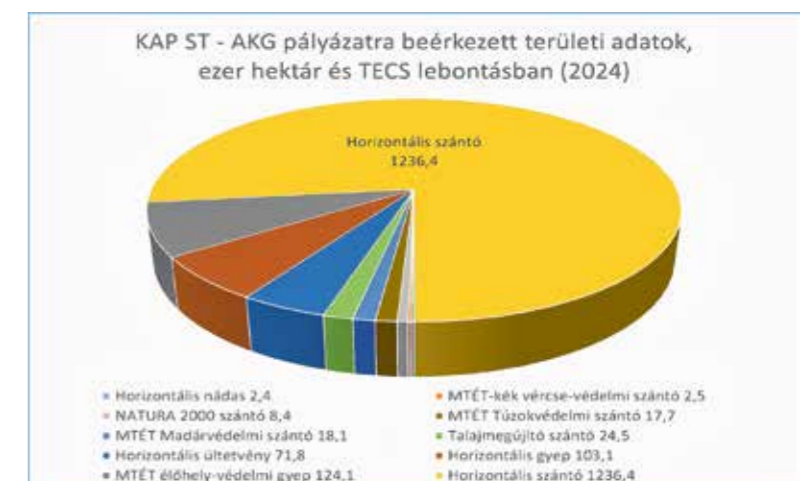
Az ÖKO pályázat tekintetében legtöbb pályázat szántó földhasználati kategóriára érkezett, összesen majdnem 165.000 hektárra, amelyet a gyep földhasználati kategória követ több, mint 154.000 hektárral, majd az ültetvény 31.660 ezer hektárral.

AKG pályázatra 2024-ben közel 1,6 millió hektárra érkezett támogatási kérelem. Legnagyobb területre Bács-Kiskun vármegyei gazdálkodók (kicsivel több, mint 176.000 hektár) adtak be, amelyet Hajdú-Bihar, illetve Pest vármegye vezet több, mint 3.822 beadott kérelemmel.

Az AKG pályázat tekintetében legtöbb pályázat a Horizontális szántó tematikus előíráscsoportra (TECS) érkezett, megközelítőleg 1,23 millió hektárra, az összes többi TECS vonatkozásában jóval kevesebb területre érkeztek be kérelmek. A második helyen az MTÉT – élőhelyvédelmi gyep áll valamivel több, mint 124.100 hektárral, amit a Horizontális gyep TECS követ 71.800 hektárral.

További részletekről kérdezze falugazdáját, s olvassa weboldalunkat!
• NAK/SZTAHURA ERZSÉBET/GERGELY MÁRTA

Erdészeti támogatások igénylése az egységes kérelemben

A legtöbb esetben az egységes kérelemben lehet igényelni a Közös Agrárpolitika keretében területalapon nyújtott erdészeti támogatások kifizetését is. Általában előzetesen benyújtott támogatási kérelemhez kapcsolódóan és a támogatott tevékenység végrehajtását követően, egyes esetekben azonban akár közvetlenül is, ha a pályázati felhívás alapján a kifizetési kérelem egyben támogatási kérelem is.

A Közös Agrárpolitika 2023-2027. közötti időszakában az erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó támogatásokra – beleértve az új erdők és fásítások létesítésére igényelhető támogatásokat is – mintegy 310 milliárd forint forrás áll rendelkezésre, ami közel háromszorosa az előző időszakban biztosított forrásnak.

Hazánk Közös Agrárpolitika Stratégiai Tervében szereplő erdészeti beavatkozások megvalósítására az alábbi, egységes kérelemben érintett pályázati felhívások jelentek meg:

- KAP Erdőterületeknek nyújtott Natura 2000 kompenzációs kifizetések: A kedvezményezettek és a támogatható területek köre jelentősen kibővült a VP-hez képest. A kérelem továbbra is évente egyszerűen adható be az EK benyújtására nyitva álló időszakon belül. Az előző ciklushoz hasonlóan a támogatási kére-

lem egyben kifizetési igénylésnek is minősül.

- KAP Az erdőpotenciál abiotikus vagy biotikus károkozást követő helyreállítása: A támogatás kedvezményezettje a helyreállítási alaptevékenységekre és a kiegészítő tevékenységekre a munkák maradéktalan elvégzését követően, az egységes kérelemben nyújthatja be a támogatási kérelmet, amely egyben kifizetési kérelemnek is minősül.

- KAP Az erdőpotenciál veszélyeztető biotikus és abiotikus károk megelőzése: A pályázati felhívás keretében az erdőgazdálkodók 2024. őszén és 2025. évben két-két alkalommal nyújthattak be támogatási kérelmet (2025-ben még hátralévő benyújtási időszak: augusztus 12. és augusztus 25. között). Ebben az esetben az egységes kérelemben a támogatott tevékenységek végre-

hajtását követően a támogatás kifizetését lehet igényelni.

- KAP Erdőtelepítés és fásítás támogatása: A közelmúltban megjelent pályázati felhívás alapján 2025. április 2. és 2025. május 9. között lehet először támogatási kérelmet benyújtani. Ez lehetőséget ad arra, hogy az idei tavaszi erdőszítési szezonban már megkezdődhessenek az erdőtelepítések, és a végrehajtott erdőszítésekre a 2025. évi egységes kérelem keretében már a támogatást is igényelni lehessen.

Az előbbieken felül még két erdőgazdálkodáshoz kapcsolódó pályázati felhívás jelent meg, de azokat az egységes kérelemben kívül lehet igényelni:

- KAP Egyedi tudásátadási szolgáltatások támogatása,
- KAP Fiald erdők állománynevelésének támogatása.

Az eddigi gyakorlat szerint a Közös Agrárpolitika aktuális támogatási időszakában megjelent pályázati felhívások szerinti támogatások mellett az egységes kérelemben lehet igényelni a korábbi támogatási időszakokból áthúzódó kifizetéseket is. Ennek megfelelően a 2025. évi egységes kérelemben lehet igényelni:

- az NVT Mezőgazdasági területek erdőszítése,
- az EMVA Mezőgazdasági területek erdőszítése,
- az EMVA Erdő-környezetvédelem,
- a VP Erdősítés támogatása,
- a VP Agrár-erdészeti rendszerek létrehozása,
- a VP Erdő-környezetvédelmi kifizetések,
- a VP Erdei ökoszisztémák ellenállóképességének és környezeti értékének növelését célzó beruházások,
- a VP Az erdőgazdálkodási potenciálban okozott erdőkárok megelőzése támogatási jogcímenek még hátralévő támogatások kifizetését is.

Az erdők és az ágazati szereplők számára létkérdés, hogy az egyes támogatási lehetőségeket az érintettek megismerjék és eredményesen kihasználják.

Ennek érdekében az új támogatási lehetőségről a NAK, illetve annak erdészeti szakértői hálózata részletes tájékoztató cikkeket, kiadványokat készít és jelentet meg, illetve központi és helyi tájékoztató rendezvényeket szervez.

Segítséget nyújtunk továbbá a támogatási és kifizetési kérelmek megfelelő minőségben történő benyújtásához is. Elsősorban az erdészeti szakirányítók és szaknácádók felkészítésével, és a kérelembenyújtási időszakban történő operatív támogatásukkal. Emellett az erdőgazdálkodók természetesen a falugazdász hálózat segítségével is számíthatnak a továbbiakban is.

• NAK/ERDÉSZET

Tejágazat: a múlt nem a jövő, bár néha ismétli önmagát

Fokozott kihívások közepette végzik tevékenységüket a tejágazat szereplői. Harcz Zoltán, a Tej Szakmaközi Szervezet és Terméktanács (TTT) ügyvezető igazgatója az alábbiakban értékeli a szektor helyzetét.

Mintha újra 2022–2023-at írnanék, bár akkor nem csúsztak össze ennyire a koronavírus-járvány és az inflációs hatások. Tisztán emlékszünk, hogy milyen kihívásokkal néztünk szembe akkor, ám sajnos most is el kell magyaráznunk kifelé a tejiac működését, a normál piaci folyamatokat.

Az európai tejiac alakulása – amellett, hogy meghatározó a belső termelés, a feldolgozás és a kereslet – rendkívül függ az exportpiacok alakulásától. A globális kapcsolatrendszernek az EU egy nagy szereplője, Magyarország azonban csak kis „játékos”, hiszen az uniós tejtermelésnek csak 1-1,5%-át adja. Egyértelmű ugyanakkor, hogy a tej és tejtermékek világszerte és európai árnak változása az uniós árakon keresztül erős hatást fejt ki a hazai piacra. Ha megnézzük az elmúlt 10-20 év európai és hazai folyamatait, egyértelmű a kapcsolat: minden, ami a spot piacon, majd az EU piacán történik, 2-4 hónapon belül bekövetkezik nálunk is. Nem mi határozzuk meg a globális vagy az európai folyamatokat, mi csak lekövetjük azokat a trendeket, amelyekre a hazai szereplők tevékenysége igen kis mértékben gyakorol hatást; elszenvedjük azok hatásait, néha élvezzük azok előnyeit. Ha hiányzik a tej a piacról, felmegy az ára, ha túlkínálat van, csökken. Ha nem fizetik meg a hazai feldolgozók a tej árát, akkor megveszik a külföldi piacok.

Kereskedelmi szempontból erősen kitétek vagyunk, mivel az itthon megtermelt nyerstej több mint tizede kamionos formában kimegy az országból, miközben – elegendő hazai feldolgozó-kapacitás hiányában – több termékfajta (pl. sajt, vaj, joghurt) a megfelelő ellátás érdekében folyamatos importra szorulunk.

Az inflációs adatok kapcsán érdekes tény, hogy a nyerstej AKI által mért hazai felvásárlási árnak tavalyi éves átlaga 172,50 Ft/kg volt, ami a 2023. évi rekord átlagártól 2%-kal elmarad. 2023 elején 223 Ft volt a legmagasabb ár, idén március közepén ennél 6,5%-kal alacsonyabban vagyunk, 208,5 Ft/kg-nál. A teljes képhez hozzátartozik, hogy 2024 nyaráról 27%-ot emelkedett a tejár forintban, euróban számmal pedig 24%-ot.

A közösségi oldalakon extrém tejtermékekárakról szóló posztok kapcsán felmerül bennünk, hogy vajon a szakembereken kívül hányan tudják, hogy milyen költségnövekedéssel szembesült a feldolgozóipar csak az elmúlt fél évben (munkabér 8-10%-os emelés, nem lakossági áram 35-40%, nem lakossági gáz 15-20%, fuvarozás 14-15%), vagy például a tejtermelő és a kiskereskedők. Mindemellett az ágazat más téren is kapja a „gyomrosokat”: idén januártól a nyerstej vizsgálati díja 50%-kal, az állati eredetű melléktermékek begyűjtési, feldolgozási és megsemmisítési díja 100%-kal, márciustól a tejvizsgálati szolgáltatások díjtételei 15%-kal emelkedtek.

Egyetlen ágazat kiskereskedelmi kínálata sem annyira differenciálódott – árak és volumenek tekintetében – saját, illetve feldolgozó márkás termékekre, mint a tejágazat.

Komoly félreértésekre is okot ad és adott az elmúlt hónapokban e tekintetben az, hogy Magyarországon a fogyasztói ár statisztikákban nem súlyozottan kerülnek meghatározásra az átlagos tejtermék fogyasztói árak. Ezen mindenképp változtatni kell. Akármilyen furcsa is a matek, de a polcon lévő két doboz tej, egy 300 és egy 800 forintos átlaga nálunk nem 550 forint, hanem jóval kevesebb, hiszen a lakosság nagyobb része vesz saját vagy feldolgozó B márkás tejet. Hiába posztol egy „szakértő” felháborodottan a 10 dekás 830 forintos teavajról, azt elfelejtik közzétenni, hogy mellette kapható 390 forintos is, és a fogyasztás nagy része bizony abból van. Azokat a rendszereket, amelyek éves/havi árváltozási adatokat tesznek közzé, módszertanilag

hogy – hiteles és egyszerű üzeneteken keresztül – érzelmi kötődést építsünk ki a trappista sajt és a fogyasztók között.

Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy több mint 20 éve zajlik országos szintű edukációs programunk általános iskolás gyermekek és pedagógusai számára. A modern élményparkkal működtetett, a tej és a tejtermékek pozitív élet-

stílusát szemléltető programunkat 2015. és 2024. között már közel 110 ezer kisiskolás gyermeknek nyílt lehetősége részt venni. Sikeresen zajlott le tavaly novemberben a Tej Terméktanács és a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet Kft. közös – a NAK által támogatott – Vajhatározó című edukációs kampánya is, amelynek célja volt, hogy tisztázza a vajjal kapcsolatos tudnivalókat, eloszlassa a tévhiteket, valamint szakmailag hiteles információkat nyújtson a fogyasztók számára.

Vidámabb témákkal szeretném zární az áttekintést. A terméktanács éves marketingkampányt indít a hazai előállítású trappista sajt fogyasztásának ösztönzésére, ismertségének növelésére és hírnevének visszaállítására. Célunk ezzel,

hogy – hiteles és egyszerű üzeneteken keresztül – érzelmi kötődést építsünk ki a trappista sajt és a fogyasztók között.

Büszkeséggel tölt el bennünket, hogy több mint 20 éve zajlik országos szintű edukációs programunk általános iskolás gyermekek és pedagógusai számára. A modern élményparkkal működtetett, a tej és a tejtermékek pozitív élet-

stílusát szemléltető programunkat 2015. és 2024. között már közel 110 ezer kisiskolás gyermeknek nyílt lehetősége részt venni. Sikeresen zajlott le tavaly novemberben a Tej Terméktanács és a Magyar Tejgazdasági Kísérleti Intézet Kft. közös – a NAK által támogatott – Vajhatározó című edukációs kampánya is, amelynek célja volt, hogy tisztázza a vajjal kapcsolatos tudnivalókat, eloszlassa a tévhiteket, valamint szakmailag hiteles információkat nyújtson a fogyasztók számára.

• HARCZ ZOLTÁN

A járvány még nem ért véget – de összefogással a nagyobb baj elkerülhető lehet

Továbbra is kulcsfontosságú a járványvédelmi fegyelem, a magyar-szlovák együttműködés mellett a hazai szakszolgálat megerősítése is elengedhetetlen.

A március elején Győr-Ménfőcsanak vármegyében (Kisbajcsón) azonosított ragadós száj- és körömfájás eset után a magyar állategészségügyi hatóság gyors, szakemberrel és hatékony intézkedései nyomán biztatóan alakult a helyzet. Az első kitörést követően gyorsan bevezetett országos korlátozások – az alapos kontaktutató vizsgálatok és a kedvező laboreredmények alapján – fokozatosan feloldásra kerültek, és remény nyílt arra, hogy hazánk megússza a súlyosabb forgatókönyveket.

A több mint ötven év után újra jelentkező járvány jelentőségét

nehéz túlbecsülni. Hazánk a hatvanas évek végétől kezdve jelentős erőforrásokat fordított arra, hogy ez a betegség visszaszoruljon, és az elmúlt évtizedek állategészségügyi sikerei stabil alapot adtak a hazai állattenyésztés és a rá épülő élelmiszerfeldolgozás exportpiaci kapcsolataihoz. A kisbajcsi kitörés – bár gyorsan beazonosításra került – komoly figyelmeztetésként szolgál: a ragadós száj- és körömfájás betegség bármikor megjelenhet ebben a régióban is, és mint a járványos állatbetegségek „atombombája” továbbra is valós veszélyt jelent.

A bizakodásra okot adó kezdet rövid ideig tartott: a magyar eset után néhány nappal Szlovákiában is megjelent a betegség és rövid idő alatt már a negyedik fertőzött telepet azonosították, majd újra egy hazai eset került megerősítésre: egy háromezer állatot tartó tejtermelő telepen mutatták ki újra a vírust és a fertőzött gazdaság körül kijelölt 10 kilométeres védőkörzet már Ausztria területére is átnyúlik, ami még fontosabbá teszi a nemzetközi együttműködést.

A helyzet világosan mutatja, hogy a ragadós száj- és körömfájás közép-európai terjedése komoly kihívást jelent – és a megfékezéséhez összehangolt, következetes fellépésre van szükség. Ebben pedig kulcsszerepe van az állattartóknak: a vírus rendkívül gyorsan képes terjedni – akár ruházattal, járművekkel, széllel –, így minden telepen elen-

gedhetetlen a járványvédelmi szabályok maradék nélküli fegyelmezett betartása. Most különösen számít minden telepvezető ébersége, minden napi döntés: a telepek zártóságának biztosítása, a látogatók korlátozása és kontrollja, a fertőtlenítési rend következetes alkalmazása nemcsak saját állományai, hanem az egész hazai állattenyésztés védelmét szolgálja.

A magyar hatóságok az első kitörést követően rendkívül rövid idő alatt nagyszámú mintavételt végeztek, és több tucat lehetséges kontaktgazdaságot is ellenőriztek, ezzel gyorsan és átfogóan feltérképezve a járvány lehetséges terjedési útvonalaikat. Tevékenységük nemcsak gyors, hanem precíz és átgondolt volt. A második fertőzés korai felismerése is azt igazolja: az éberség és a szakszerűség döntő jelentőségű a járvány kordában tartásában. A Szlovákiával hatóságokkal megkezdett együttműködés és a határon túli gazdáknak nyújtott magyar segítség, pedig annak jele, hogy a védekezés – ahogy a vírus terjedése – nem áll meg az országhatároknál.

A betegség azonban nemcsak állategészségügyi, hanem súlyos gazdasági következményekkel is jár. A zárlatok, a mozgáshiányos korlátozások és a járvány okozta piaci bizonytalanság miatt már több helyen adódtak a vágóállatok „feltorlódásából” gondok. Az állatok nem kerülnek a tervezett időben levágásra, ami elhelyezési problémákat, takarmányozási- és állatjóléti nehézségeket is felvet. A helyzet különösen érzékenyen érinti a sertés- juh- és szarvasmarhatartókat, de a feszültségek más ágazatokra is kihatással lehetnek.

A járvány által kiváltott nehézségek kezelésére a hatósági állatorvosok, a NÉBIH, az Agrárminisztérium, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara

és az ágazati szakmai szervezetek szakemberei napi szintű egyeztetéseket folytatnak. Ezek a háttérben zajló, szakmai alapú egyeztetések kulcsszerepet játszanak abban, hogy a védekezés összehangolt maradjon, és a termelők is a lehető leggyorsabban kaphassanak segítséget, információt.

Mindezeket túl a jelenlegi helyzet világosan rámutat arra, hogy a magyar állategészségügyi szakszolgálatot nem csak a helyzet megoldásában kell segíteni, de hosszú távon is meg kell erősíteni. A járványkezelés jelenlegi intenzitása az emberi és technikai kapacitások határához közelít. A védekezés fenntartásához nemcsak elhivatottságra, hanem kiszámítható létszámra, korszerű felszereltségre és megbízható szervezeti háttérre is szükség van. Ez nemcsak a RSZKF járvány, az afrikai sertéspestis növekvő veszélye vagy a madárinfluenza károsításai miatt, hanem a jövőben várható újabb állategészségügyi kihívások miatt is elkerülhetetlen. Az állattartó ágazatok szakmai képviselői egyre többet hangsúlyozzák, kérik és támogatják a szakszolgálat megerősítésének szükségességét.

A nemzetközi példák is azt mutatják, hogy egy ilyen járvány csak gyors és összehangolt intézkedésekkel

számolható fel sikeresen. Németországban januárban jelent meg a ragadós száj és körömfájás, ahol gyors zárlatokkal, kiterjedt mintavételekkel és szigorú korlátozásokkal a letelepítés elvágta a fertőzési láncot, és így kivételesen hamar visszazse-

rezték a mentességüket. A siker ott sem magától értetődően jött – a kulcs a gyorsaság, a következetes fellépés és a szereplők közötti bizalom volt.

Hazánkban jelenleg is ez a három tényező lehet a legnagyobb érték: a

jól működő szakmai együttműködés, a gyors reaklási képesség és a hatóság, valamint az állattartók közötti kölcsönös felelősségvállalás.

Bár a száj- és körömfájás-mentes státusz visszanyerése várhatóan nehezebb lesz, mint a németeknél, a cél továbbra is világos: megállítani a járvány terjedését, körülhatárolni a fertőzött zónákat, és megőrizni a piaci kapcsolataink stabilitását ott, ahol ez még lehetséges.

A szlovák hatóságokkal való rendszeres egyeztetés és az ágazati szakemberekkel folytatott koordináció bizakodásra adhat okot – ha a közép-európai régió közös választatot ad, van esély a járvány feltartóztatására.

Most különösen fontos, hogy senki ne legyen gyenge láncszem: a védekezés következetessége, a szakmai fegyelem, a hatóságokkal való együttműködés nemcsak elvárás, hanem a legfőbb esélyünk arra, hogy elkerüljük a súlyosabb következményeket.

A járvány még nem ért véget – de közös felelősséggel, szakmai alázattal és szilárd kitartással – még mindig megállítható.

• NAK/DÚL UDÓ

GOSZ: segítjük tagjainkat a klímaváltozáshoz alkalmazkodásban

A szántóföldi növénytermesztés terén a jövőben különösen felértékelődik a szakmai, gyakorlatorientált tudás, a klíma- és egyéb változásokhoz való gyors alkalmazkodás képessége. A Gabonatermesztők Országos Szövetsége a termelői tudástranszferben vezető szerepet kíván vállalni. Egyebek közt erről, illetve az ágazat kihívásairól, jövőképéről is beszélgettünk Petőházi Tamással, a szövetség elnökével.

Visszatekintve a tavalyi évre, elmondható, hogy 2024 az időjárás szempontjából jól indult, viszont júliustól aszály és toxinproblémák nehezítették a termelők életét. Az év végül termelőiár-emelkedéssel zárult. Összességében pedig mindenképp erősödött az a gondolat, hogy a földrajzi elhelyezkedéssel nagyon változó az eredményesség, és sajnos vannak olyan térségek, ahol – változtatás nélkül – a klasszikus szántóföldi növénytermesztés nem tud jövedelmező lenni – emeli ki *Petőházi Tamás*.

Az idei évben is várhatóan nagyon meghatározó lesz a klímaváltozás hatása: a 6-8 hetes száraz és a 7-10 napos csapadékos időszakok váltakozása, ami gyakorlatilag tervezhetetlenné teszi a termelést. Már nem mondható az, hogy négy évszak lenne, és sajnos a kártevőknek, károkozónak kedvez az, hogy télen sincs igazi hideg, illetve a hideg csapadék is elmarad. A termelésben domináns a külső tényezők hatása, és ez ellen tenni kell. Mindez 2022 óta különösen igaz: nagyon nagy változások vannak, amiket sokan nem tudnak kezelni, pedig számos helyütt lenne rá lehetőség.

A megszokott fajok, fajták helyett vannak már alternatív növények, évekkel ezelőtt elkezdődött ezek kifejlesztése, és a vetésszerkezetekben is egyre jobban megjelennek. Ugyanakkor a jelenlegi fajták termesztését is érdemes átdimenzionálni. Például a kukoricában a korán vethető hibridek, a tőszámcsökkentés előrelépést hozhat. Sajnos már nem feltétlenül a legnagyobb hozam kell legyen a cél, hanem az, hogy biztonságosan legyen hozam.

Az inputok terén ez év tavaszán lassult az áremelkedés, de várható, hogy az árak nem fognak csökkenni, jó esetben is csak stagnálnak. A műtrágya terén pedig nagy a piaci zavar, hiszen az EU – átgondolatlanul – vámot szeretne az orosz olcsó nitrogén-műtrágyákra. A piacon az ukrán gabona továbbra is zavarokat okoz, de ott is csökken a terméspotenciál. Ugyanakkor nemcsak a termelők, hanem az uniós lakosság, az állattartók érdeke is, hogy a harmadik országokból származó árukra is előírja Brüsszel ugyanazokat a szigorú termelési, élelmiszerbiztonsági szabályokat, amik az EU gazdálkodóira vonatkoznak – hangsúlyozza az elnök.

Meg kell tanulnunk együtt élni az aszályval, nagyon úgy néz ki, hogy az a jövőben is velünk lesz – fogalmaz *Petőházi Tamás*. Termelői szinten is jobban át kell gondolni, hogy mit természetünk, okszerű fajtahasználatra van szükség. A GOSZ 18 éve folytat fajtakisérleteket, amiknek most különösen nagy jelentősége van. Kukoricában például megnövekedhet a korábban vethető rövidebb tenyészidejű fajták szerepe, illetve ahol van rá lehetőség, ott – bár költséges – érdemes az öntözést is kiépíteni.

A GOSZ a termelői tudástranszferben vezető szerepet kíván vállalni, hiszen a jövőben felértékelődik a szakmai, gyakorlatorientált tudás, a klíma- és egyéb változásokhoz való gyors alkalmazkodás képessége. A fajtakisérletek – melyekben továbbra is számítanak a Vetőmag Szövetség és a NAK együttműködésére – mellett számos egyéb aktivitást terveznek. A GOSZ a növényvédelmi kérdésekben is képviseli tagjai érdekeit, így a különböző szükséghelyzeti engedélyek terén is.

A szövetség szorosan együttműködik a kormánnyal, abban is szerepük volt, hogy a mostani támogatási rendszer révén mind a kisebb, mind a nagyobb gazdaságoknak nyíltak fejlesztési lehetőségei. A 2028-tól induló új Közös Agrárpolitika tervezésében is részt kíván venni a GOSZ, valamint az arra való felkészülésben is segíteni tagjait.

• NAK

21. éve a termelőkért

A Gabonatermesztők Országos Szövetsége (GOSZ) több mint 20 éve, 2024-ben alakult meg, az ágazatban tevékenykedő termelők akaratából, önkéntes, civil, szakmai szervezetként. A szövetség a kezdetektől közel 3000 taggal működik, harmaduk társas vállalkozás. A GOSZ a gabona termékpályá és egyéb kapcsolódó – olajos (napraforgó, repace, szója), fehérje és rost – növények termelőinek szakmai érdekvédelmi fóruma.

Kihirdették a tartósan vízhiányos időszakot a MAGOSZ és a NAK kezdeményezésére

Kontinensünk időjárását jelenleg hatalmas kiterjedésű anticiklon határozza meg, amelynek hatására egész Európában, de különösen Kelet-Közép-Európa legnagyobb részén a szokásosnál jóval szárazabb az idő. Az erősen aszályos 2022-as év februárjához képest is nagyobb mértékű hazánk aszályhelyzete. Az Adria teljes térsége aszályval érintett, ami azért jelentős, mivel a legtöbb csapadék innen szokott érkezni hazánkba. Keleti és északi szomszédainkban is már februárban felütötte a fejét az aszály, ami ott nem volt jellemző az elmúlt években. Hazánkban az októbertől márciusig tartó téli vízellátási időszak jóval szárazabb volt az átlagnál, a sokévi átlaghoz képest decemberben közel 50, januárban közel 35, februárban 50%-kal kevesebb csapadék hullott. A március közepi eső

hozott kielégítő csapadékmennyiséget, azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy a vízgűjtőn lévő jelentős vízhiány, amit egy rövid időciklusú csapadék nem képes pótolni. A Kárpát-medence 20%-kal gyorsabban melegszik, mint Európa más térségei, a hőségnapok száma radikálisan megemelkedett az elmúlt években, így óriásiak a párolgási veszteségek. A felszíni vízhozamok csökkennek, különösen igaz ez az Alföldre, ahol a Tisza vízhozamának 30%-a hiányzik, és az utánpótlás is elmarad, hiszen a Duna vízgűjtőjén nagyon kevés hó van, a Tisza vízgűjtőjén pedig gyakorlatilag nincs. A MAGOSZ és a NAK mindezek miatt a korábban megszokottnál is hamarabb kezdeményezte a vízhiányos időszak kihirdetését, melynek köszönhetően március 1. napjától kezdődően az energiaügyi miniszter

kihirdette a tartósan vízhiányos időszakot, amely során vízjogi engedély és a vízkészletjárulék megfizetése nélkül, gazdálkodói bejelentés alapján vételezhető víz az érték- és kármentő öntözési célra.

A rendkívüli öntözési célú vízhasználatához első körben a vízkivételre érintett felszíni víz kezelőjének, a területileg illetékes vízügyi igazgatóság hozzájárulását kell beszerezni, az ehhez szükséges adatlap kitöltésével. Ezt követően a vagyongazdálkodási hozzájárulással, valamint a Rendkívüli vízhasználatához szükséges adatlappal a területileg illetékes vízügyi hatóságokhoz (Kormányhivatalokhoz) kell fordulni.

A NAK által készített rendkívüli célú vízhasználattal kapcsolatos teendőket és információkat tartalmazó részletesebb útmutató a NAK portálján a „Kézikönyvek, kiadványok” menüpont alatt érhető el, melyről letölthetőek azok az adatlapok, melyeket a vízügyi igazgatóság, valamint vízügyi hatóság részére kell benyújtani.

• NAK/TASNÁDI GABRIELLA

NEMZETI
AGRÁRGAZDASÁGI
KAMARA

EGYSÉGES KÉRELEM BEADÁS!

IDÉN IS INGYEN SEGÍTÜNK ÖNNEK!

Díjmentesen hívható telefonszámunk:
+36 80 900 365

A tavaszi munkák végzésekor se feledkezzünk meg környezetünk védelméről!

A szép tavaszi napsütésben beindult a természet, növekednek az ősszel vetett növények. A gazdálkodóknak ilyenkor már meg kell lennie a fejrágázással, figyelniük kell az időjárást, felkészülni a gombás betegségek megelőzésére, előkészíteni a lombtrágázást, tehát lépten-nyomon előkerülnek a növényvédőszeres és az azokat tartalmazó csomagolások.

A fenti csomagolásokkal kapcsolatban jól ismert tény, hogy immár a több, mint másfél éve működő koncessziós rendszer keretein belül történik a hulladékok kezelése (MOHU, mint koncesszor által). Ám nem mindegy, hogy hogyan kezeljük megkeletkezett csomagolási hulladékokat, mi történik a szermaradványokkal. Itthon 2003. óta működik a CSEBER nonprofit vállalko-

zás, amely a gyűjtőkoordinációban vesz részt. A CSEBER aktívan osztozik az uniós célok elérésének támogatásában, küldetésük megvalósításához a NAK is csatlakozott szakmai partnerként. Az eredeti célkitűzés 2025-re az volt, hogy a növényvédő szerrel szennyezett göngyölegyek 75%-a kerüljön visszagyűjtésre. A valódi cél természetesen az lenne, hogy sem-

milyen növényvédőszeres csomagolás ne végezze a szántó szélén, vagy merüljön a feledés homályába a gazdaságok területén. Egyrészt, mert a kezeletlen hulladék szennyezi a környezetet, amiben élünk, ahol termelünk, másrészt pedig el kell mondani, hogy értékes másodnyersanyagokról van szó, mivel ezek a szakszerű kezelést követően kiválóan alkalmasak az anyagában történő újrahasznosításra. A hulladékká váló kannákat akkor lehet megfelelően feldolgozni, ha azok háromszor ki lettek öblítve, és úgy kerülnek leadásra. Az ilyen módon előkészített göngyölegyek számos országban nem minősülnek veszélyes hulladéknak. Itthon a 103/2003 (IX. 11.) FVM rendelet rögzíti, hogy a tisztított csomagolóeszköz-hulladék kizárólag a felhasználótól a gyűjtőhelyig való szállítás szempontjából nem veszélyes hulladéknak tekintendő, ha azt a szabályokban meghatározottak szerint kezelik – azaz kiöblítik. A csomagoláshoz használt, nem szennyezett (a termékkel közvetlenül nem érintkező, vagy a növényvédő szerrel közvetlenül érintkező rétegtől elkülönített) papír és kezeletlen fa nem veszélyes hulladék, a szokásos módon hasznosítható.

Ki kell azt is emelni, hogy az előírások szerint „az átvévo nem köteles átvenni a szemmel láthatóan nem megfelelően tisztított (anyagmaradékot tartalmazó) csomagolóeszköz-hulladékot”. A kiürült kannák kiöblítése tehát több szempontból is fontos, nem csupán érdek, kötelezettség is. Egyrészt a fentiek kivül tisztában vagyunk vele, hogy az inputanyagok ára évek óta nőttön nő, így senki nem engedheti meg

magának azt pazarlást, hogy ne használjon fel minden cseppel, amit kifizetett, másrészt a műanyag flakon (HDPE) jól hasznosítható. További nem elhanyagolható szempont az sem, hogy így a gazdálkodók a környezeti fenntarthatósághoz is hozzájárulnak az emberek, állatállományokat és természetet érő kockázatok minimalizálása révén.

A göngyölegyek megfelelő kiöblítésével a benne található termék több, mint 99%-a kinyerhető!

De mi a helyzet a felhasznált vízzel? Természetesen környezetkímélő és pazarló lenne nincs értelme csak úgy kilocsintani, az öblítéshez felhasznált vizet minden esetben a

permetező berendezés tartályába kell beleönteni – ezzel is maximalizálva a megvásárolt termék felhasználását. A gazdasági eredetű megfontoláson túl jogszabályban rögzített kötelezettség is létezik: a 4/2010. (IV. 23.) FVM rendelet rögzíti, hogy „A növényvédő szer kiürített üveg, fém, illetve műanyag csomagolóeszközét legalább háromszor, az úrtartalom 10%-ának megfelelő vízmennyiséggel ki kell öblíteni, és a vizet az adott permetlé készítéséhez kell felhasználni.”

2023-ban 77%-os begyűjtést, 2024-ben pedig kiemelkedő: 80%-os visszagyűjtési arányt sikerült elérni együttműködésben a gazdálkodókkal, átvévohelyekkel és szakmai szervezetekkel.

• NAK/PETŐ KRISZTINA

MEZŐFALVA
2025. JÚNIUS 4–5.

A BELÉPÉS
INGYENES!

**Legyen Ön is kiállító
az agrárium legjelentősebb
szántóföldi eseményén!**

www.szantofoldinapok.hu

Gondolatok és javaslatok a dísznövények tavaszi telepítéséhez!

A tavaszi időszakban a növény valamennyi fejlődési stádiuma rendkívül fontos tényező és egyik fenológiai stádium sem helyettesíti a másikat.

Azonban, ha különbséget kellene tennünk, akkor a tavaszi virágzás megfelelő lezajlása a későbbi termések, gyümölcsök szempontjából a legfontosabb folyamat. Így van ez a dísznövények esetében is, amelyek legalább annyira fontosak, mint egyéb termesztett haszonnövényeink. Gondoljunk csak bele, a városok, települések közterületein, parkjaikban, erdőinkben és kertjeinkben, sőt a teraszaink, balkonjaink, ablakpárkányainkon, belső tereinkben, szobáinkban szinte mind olyan növényekkel találkozunk, ami a dísznövényekhez tartozik. A dísznövények az ember jó közérzetének fenntartásában és az életfeltételeink biztosításában nélkülözhetetlenek, vagyis haszonnövényként funkcionálnak.

E rövid gondolattal a bevezetőben, reményeink szerint sikerült felkelteni az érdeklődést a tisztelt olvasóban és kedvet ébreszteni a dísznövények ültetéséhez, melyhez néhány hasznos javaslattal kívánunk hozzájárulni:

Dísznövényeink jelentős részét magról szaporítjuk, ami látszólag egyszerű folyamat. Mindenképpen néhány mag átvágásával ellenőrizzük a mag életképességét, végezzük a vetés előtt csíráztatási próbát, ahol ellenőrizhetjük a mag csírázási erélyét (gyorsaságát) és a csírázási százalékot. Ezen folyamatokat mindenkor végezzük el, mielőtt vetünk.

Vetés előtt a magvakat érdemes vízzel felszívni, mely fajtól függően 1-10 napig is tarthat. Sőt, sok esetben még ez is kevés, számos növény magja meleg (15-20 C fok) és/vagy hideg (0-5 C fok) rétegezést is igényel, változó időtartammal, mely több hónapot is jelenthet, hogy a magnyugalom megszakadjon, ami

genetikailag kódolt, hogy a csírázás meginduljon. A megfelelő aprómorzsa, gyommentes, ülepedett, tömörített, kellően nedves magágy kialakítására figyeljünk.

A vetés mélysége fontos, többnyire a talajfelszínre vetünk, sorba, vagy teljes felületre a növényfajnak megfelelően, majd a mag átmérőjének legfeljebb kétszeresével, egyenletesen takarjuk laza közeggel (például homok) a magvakat. A takarást követően tömörítsük a közeget a magvakhoz.

Vannak azonban fényen csírázó magvak is, melyek takarást nem igényelnek, erre is gondoljunk.

A vastag magtakarást kerüljük, mert a csíranövény a tartalékjait felhasználva többnyire elpusztul, mielőtt a talajfelszínre törne. A magágy a csírázásig nem száradhat ki, így folyamatosan biztosítsuk a magágy nedvesen (nyirkosan) tartását. A magágy árnyékolásáról is gondoskodjunk, mely rashel hálóval megoldható, ami

növényt már nem tanácsos ültetni. Fák esetében az ágakat, vesszőket 2/3-ukra vágjuk vissza, sudaras korona esetén a vezérgag emelkedjen a többi ág fölé. Mindenkor vegyük figyelembe a növény talajigényét, savanyú talajt igénylő növény esetén gyakran teljes talajcsere szükséges (tőzeges földkeverék), melyet agroszövettel béleljünk ki, így a későbbi visszameszesződés elkerülhető.

Konténerbe, edénybe, kaspóba ültetéskor mindig ellenőrizzük a földkeverék kémhatását (pH), mely 5.5 – 6.5 (7) között ideális, ellenkező esetben tápanyag felvételi zavarok jelentkeznek. A közeg összes só tartalma - elektromos vezetőképessége (EC) is fontos, mely 0.5 -1 mS/cm értéknél optimális. A jó ültető közeg min. 50 % savanyú tőzeget tartalmaz, mely a megfelelő pH beállításhoz és a levegős szerkezet kialakításához nélkülözhetetlen.

Tápanyag-utánpótlásnál alkalmazzuk a több hónapos hatástartalmú, szabályozott tápanyag leadású burkolt műtrágyákat. Amennyiben több évig edényben tartott növényeket ültetünk a gyökerek körbefutását akadályozzuk meg, 3-4 helyen vágjuk át a földlabdát és kicsit bontsuk meg. Az ültetésekor a földlabda tetje a talajszinttel egy síkban legyen, vagy a gyökérnyakkal egy vonalban. A mély ültetés gyökérfulladást és oltvány estén az alany nemkívánatos legyökeresedését okozhatja.

Az öntözés kiemelten fontos az eredés érdekében, legalább a vegetációs időszak végéig. Nem bízhatjuk a természetre, így csapadéktól függően (10 mm alatt) szabadföldben hetente öntözzünk. Edényes növényeket a földlabda száradásától függően.

Az öntözővíz pH tartalmára is figyeljünk, 7 pH felett savazni szükséges a vizet, beállítva 5,5 – 6,5 (pl. citromsavval), és kézi mérővel, teszt csikkal ellenőrizzük különben a közeg kémhatása emelkedik. Az öntözővíz EC tartalma 0,5 – 1 mS/cm között megfelelő.

• NAK/KOMMA LÁSZLÓ

Rugalmasan és hatékonyan kell működni a gazdák érdekében

Hatékony, gazdabarát, rugalmas és modern kamarai hivatalra van szükség – mondta el a NAKlapnak a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara nemrég kinevezett új főigazgatója. Szinay Attila szerint a száj- és körömfájás járvány is jól megmutatta, hogy a gazdálkodók a kamarához fordulnak először, ha segítségre van szükségük. Ezért minden szakterületen arra kell törekedni, hogy a lehető legtöbb és leghasznosabb információval lássák el a tagságot.

– **Ügyvédként kezdte pályafutását, majd a Földművelésügyi Minisztérium helyettes államtitkára, később közigazgatási államtitkára lett. Hogy vezetett az út az ügyvédi irodából az államigazgatásba?**

– Az egyetem után Miskolcon kezdtem el a klasszikus ügyvédi munkát, de mellette közéleti szerepet is vállaltam, önkormányzati képviselő voltam. Ügyvédként főként ingatlan adás-vételekkel és cégjogi ügyekkel foglalkoztam. Így kerültem kapcsolatba az agráriummal is. 2012-2013 körül kezdtem el a nemzeti parkok földhasznabérleti szerződéseiről és pályázatairól közreműködni. Ezt követően kért fel az akkori közigazgatási államtitkár, hogy jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkárként folytassam a munkát a Földművelésügyi Minisztériumban, amit 2018-ban Nagy István miniszter felkérésére tovább folytattam. Végül 2019-ben kineveztek közigazgatási államtitkárnak. A minisztériumon belül a klasszikus hivatalvezetési és jogalkotási feladatokon túl hozzám kerültek földügyek és az agrárszakképzés. Így a Nemzeti Agrárgazdasági Kamarával is viszonylag közeli kapcsolatba kerülhettem.

– **Három évvel később, 2022-ben döntött úgy, hogy az államigazgatást hátrahagyva visszatér az ügyvédi pályára. Miért döntött így?**

– Ekkoriban már 8 éve dolgoztam a minisztériumban, s úgy gondoltam, ha még egy kormányzati ciklust maradok,

már biztosan nem fogok tudni visszatérni a pályára. A jó munkakapcsolatnak köszönhetően azonban nem távolodtam el túlságosan az államigazgatástól sem. Ügyvédként szakértőként dolgoztam az Agrárminisztériumnak, a tárcával és a Nemzeti Földügyi Központtal együtt tevékenyen részt vettem az állami föl-

is szerepet játszott abban, hogy Papp Zsolt kamarai elnök engem kért fel a NAK főigazgatói feladatainak ellátására, amit örömmel vállaltam.

– **Milyen várakozásokkal foglalta el a NAK főigazgatói székét?**

– A főigazgatói feladatomból adódóan úgy gondolom, hogy nekem sokkal kevesebb protokolláris feladatom kell legyen, mint az elnöknek, vagy a választott tisztségviselőknak. Ugyanakkor, ha szükséges, a szervezet belüli konfliktusokat is fel kell vállalnom, rendeznem kell az esetlegesen felmerülő ellentéteket. A cél, hogy egy hatékony, gazdabarát, rugalmas és modern kamarai hivatalt üzemeltessék.

– **Milyen tervei vannak a kamara jövőjét illetően?**

– Főként a hangsúlyok áthelyezésére van szükség. Csökkenteni kell a vidék – Budapest távolságot a munkaszervezési

dárverések megszervezésében és koordinálásában. Ennek köszönhetően szinte az egész országot bejártam, megismerem a vidéki gazdálkodókat.

– **Melyik terület volt önnek a legkedveltebb?**

– Tény, hogy először furcsa volt ügyvédként bekerülni egy hatalmas szervezetbe, de nagyon sok hasznos tapasztalatot szereztem az államigazgatásban. Egyébként minden ügyvédnek javasolnám, hogy egyszer próbálja ki, milyen az államapparátuson belül dolgozni. Ugyanígy a kormányzatban dolgozóknak is ajánlanám, hogy ha lehetőségük adódik rá, próbálják ki magukat a szabad piacon. Úgy gondolom, az elmúlt években mindkét terület nyelvét megtanultam. Talán ez

terén. Ennek érdekében igyekszem a vidéki helyszíneken is minél többször megjelenni, hiszen a munkavállalóink döntő többsége vidéken dolgozik. Fontos, hogy a rugalmasság előtérbe kerüljön. A száj- és körömfájás járvány jó példa arra, hogy a gazdák első körben a kamarát keresik meg, ha segítségre van szükségük. Jelenleg, a kamara adott szakterülete kiválóan vizsgálódott, jóllehet ez a súlyos állategészségügyi probléma sajnos itt maradt velünk. Minden szakterületen hasonló gyorsaságra van szükség, akár jogalkotási, jogértelmezési kérdése van a gazdának, akár a pályázatokkal kapcsolatban szeretne információhoz jutni. Nagyon fontos az ismeretátadás. Olyan képzéseket, fórumokat kell kínálnunk a tagjaink számára, amelyeken nem a kreditpontokért vesznek részt, hanem azért, mert úgy gondolják, hogy hasznos tudásra tehetnek szert.

– **Köztudott, hogy fontos önnek a sport. Mivel foglalkozik a legszívesebben a nap végén?**

– A sport nagyon fontos szerepet tölt be az életemben, a DVTK SE elnökségi tagja és a Magyar Birkózó Szövetség elnökségi tagja vagyok, hivatalos és nyílvántartott DVTK drukker. Korábban birkóztam, de a fiam – akik szintén birkózók – sokkal ügyesebbek, mint én voltam, mindkettő korosztályos válogatott, természetesen a DVTK színeiben. A lányom szintén élsportoló pályára készül, a Debrecenben kézilabdázik. A sport mellett a legszívesebben a történelemmel foglalkozom, az olvasás köt le leginkább.

• NAK

Szinay Attila 1974-ben, Miskolcon született. Nős, három gyermek édesapja. Tanulmányait 1992 és 1997 között a Miskolci Egyetem Állam- és Jogtudományi Karán folytatta, 2000-ben jogi szakvizsgát tett. Ezt követően 2002-ben a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Jog- és Államtudományi Karán Európa jogi szakjogász diplomát szerzett. 1997-től 2014-ig ügyvédként dolgozott, 2014 és 2019 között a Földművelésügyi, majd később az Agrárminisztérium jogi és igazgatási ügyekért felelős helyettes államtitkára volt. 2019 és 2022 között az Agrárminisztérium közigazgatási államtitkáráként dolgozott. 2022 után visszatért az ügyvédi pályára, a NAK főigazgatói posztját 2024. február 26-án öta tőlti be. 2002 és 2010 között miskolci önkormányzati képviselőként tevékenykedett. A DVTK SE elnökségi tagja, a Magyar Birkózó Szövetség elnökségi tagja.

Előrelépések a NAK Mentés élelmiszerek al csoportjainak munkájában

A NAK több mint 50 tagot tömörítő Mentés munkacsoportjának tavalyi megalakulása során körvonalazódott al csoportok idén márciusban tartották meg alakuló üléseiket. Az al csoportok egymás munkáját támogató feladatokat jelöltek meg munkatervükben.

A piacutató al csoport célja, hogy feltérképezzék a mentés termékek iránti fogyasztói igényeket, szokásokat, emellett részletes adatokat nyerjenek ezen áruk kiskereskedelemben elfoglalt helyéről. Az al csoport tevékenységéenként a fogyasztói preferenciákról, vásárlási szokásokról és az azokat befolyásoló tényezőkről egy online kérdőív segítségével indulhat majd adatgyűjtés. Ennek eredményei várhatóan a többi al csoport – adózás, illetve edukációs al csoport – munkáját is hasznos információval fogja támogatni, hozzájárul a 2018-ban megjelent Gluténmentes élelmiszerek kiadvány megújításához, valamint a hazai előállítók termékefejlesztési és piactervezési tevékenységéhez is érdemben

használható eredményeket szolgáltat. Az al csoport a részletes információk gyűjtése érdekében további adatgyűjtést is indítana, mint a kiskereskedelmi polcfelmérés, valamint a piacutató cégek által végzett reprezentatív felmérések során gyűjtött adatok célzott lekérdezése. Első lépésként idén a gluténmentes termékekre koncentráva indulhat el a kutatás.

Az edukációs al csoport fő célkitűzése a mentés élelmiszerekkel kapcsolatos hiteles információadás és oktatási tevékenység. Az ülésen kiemelt feladatként került megjelölésre a hatékony edukálás módszertanának kidolgozása a témában. Az edukációs tevékenység kiemelt célcsoportjai közé tartoznak

a gyermekek és a fiatalok, valamint a gyártói és beszállítói kör. Mindemellett a Gluténmentes élelmiszerek kiadvány tartalmának aktualizálása, valamint a mentés élelmiszereket előállító vállalkozások bemutatását szorgalmazó online katalógus összeállítása is folyamatban van. Az online katalógus egyelőre a glutén-, laktóz- és hozzáadottcukor-mentes élelmiszereket gyártó vállalkozások számára nyújt ingyenes bemutatkozási lehetőséget. Jelenleg mintegy 30 gyártó szerepel az adatbázisban, a mentés élelmiszereket előállító vállalkozások jelentkezését továbbra is várják a kamara szakemberei. További információt az elelmiszeripar2@nak.hu email címen kérhet,

illetve a katalógus jelentkezési lapja az alábbi kódra kattintva érheti el.

Jelentkezési lap 1.

Jelentkezési lap 2.

A jelentkezéshez kérjük ne feledje mindkét jelentkezési lapot megküldeni!

Mindent, amit a helyi termékekről tudni kell – REL Szervezők Napja lesz 2025. 05. 14-én

Idén harmadik alkalommal nyitja meg kapuit a REL Szervezők Napja a Kislépték Egyesület főszervezésében, a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara, a Herman Ottó Intézet Nonprofit Kft. által működtetett Vidék- és térségfejlesztést Támogató Egység és a Trebag Kft. társ szervezésében.

A rövid ellátási lánc szerepének felerősödése felfedte a fogyasztók részéről a helyi termékek iránti igényt. Az ellátási láncok mozgatórugói – a piactervezők, a kosárközösségek tagjai, szervezői, a termelők és mindazok, akik kapcsolatot teremtenek a fogyasztók és a termelők között – pedig kulcsfontosságú folyamatot segítenek a REL szervezésben és működésben. A hazai REL szervezői, tanácsadói hálózat erősö-

REL SZERVEZŐK NAPJA PROGRAM		POSTER SZÉKJEL: 13-30-16-30 NETWORKING
09:00-10:00	MEGNYITÓ KÖZÖSSÉGI KISLEPTÉK EGYESÜLET A REL SZAKTANÁCSADÓK ÉS REL JÓGYAKORLATOK FÉLÉRE CSALTSZÁMÓ, FODSIKAI EGYESÜLET, COENET PROJEKT	
10:00-10:30	AKIS EURÓPÁBAN A REL TANÁCSADÁS HELYE ÉS SZEREPE AZ AKIS-BEN MIH VÁN ÖDÖT, AZ EURÓPAI UNIÓTTÁR, MEGHATÁROZÁSÁH ÉS MEGFELELTÉSEI FODSIKAI EGYESÜLET	
10:30-11:00	AZ AKIS MAGYARORSZÁGON DR. JUHÁSZ ANNA, AGRÁRMENEDZSER	
11:00-11:30	MAGYARORSZÁG SZAKTANÁCSADÓI RENDSZERE SZÉKELY ERKA ÉS VARGA ZSUZSANNA NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA	
11:30-12:00	KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK KÁVÉSZÜNET	
12:00-12:30	KÉREKASZTALI BESZÉLGETÉSEK	
13:30-14:30	REL SZAKTANÁCSADÓK TAPASZTALATAI MODERÁTOR: VARGA ZSUZSANNA, NAK RÉSZTVEVŐK: PÁLYI KRISZTINA - KERITINA, SZABÓ ADRIENN - SZAKTANÁCSADÓ, KÓSA FERENC - AGRÁRSZAKTANÁCSADÓK EGYESÜLETE	
14:30-15:30	INFORMÁLIS REL TANÁCSADÁS MODERÁTOR: KUJÁNI KATALIN, KISLEPTÉK EGYESÜLET RÉSZTVEVŐK: PÁLICS BÉKŐ - NYÍREGYHÁZI, KOSÁR, LENDVÉL ZOLTÁN - TÁNCOSKERT, PATAKI PÉTER - REL SZERVEZŐ	
15:30-16:30	KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK ÉBÉDSZÜNET	
16:30-17:30	JÓ GYAKORLAT BELGIUMBÓL: JÉOKRÉM A FARMON HOGYAN SEGÍTHETI A REL - TANÁCSADÓ EGY ÚJ ÜZLETI MODELL KIALAKÍTÁSÁT PATRICK PASANG, SOBÉIN BOND	
17:30-18:30	REL GYAKORLAT FRANCIAORSZÁGBÓL YUNA CHIFFOLEAU, INRAE	
18:30-19:30	JÓ GYAKORLAT PORTUGÁLIÁBÓL: HOGYAN SEGÍTHETI A GAZDASÁGOK DIVERZIFIKÁCIÓJÁT A TANÁCSADÓK (HOLISZTIKUS IRÁNYVITÁSI RENDSZER, AGROTURIZMUS, MEDTERÁK ETRNO) CHRISTIAN JOCHUM, AUSTRIA	
19:30-20:30	JÓ GYAKORLAT ROMÁNIÁBÓL: HELYI TERMÉK FOOD HUB FEJLESZTÉSE JUDITH MOLNAR, HELYÉN VALÓ HELYI FOODHUB	
20:30-21:30	KÉRDÉSEK ÉS VÁLASZOK ÖSSZEFOGLALÓ GONDOLATOK ÉS ZÁRÁS	

désének érdekében megrendezésre kerülő esemény célja a tudásátadás biztosítása a vidék fejlődéséért és a piacok felvirágzásáért.

Időpont: 2025.05.14. 09:00-16:30

Helyszín: Magyarnándor – Művelődési ház és Könyvtár (2694 Magyarnándor, Fő út 48.)

Regisztráció:

A rendezvény ingyenes, de regisztrációhoz kötött.

A rendezvényen hazai és európai jó gyakorlatokat mutat-

nak be hazai REL szervezők és szaktanácsadók, és európai REL szakértők a REL tudásátadás területén. A jól működő és régóta bevált gyakorlatok megismerése inspirációt jelent a hazai REL szervezőknek tevékenységük fejlesztésére és a helyszínen felmerülő kérdések megválaszolására. A jó gyakorlatok bemutatása rávilágít az ellátási láncban szereplő közösségek sajátosságai között folytatott tevékenységekre, lehetőségeikre és együttműködéseikre.

A helyszínen a magyar és angol nyelvű előadások miatt tolmács biztosított. A szaktanácsadók az eseményen a részvételért 4 kreditpontot szerezhetnek.

A Szervezők szeretettel várnak minden REL szervezőt, rövid élelmiszer-ellátási lánc szereplőt, szaktanácsadót, érdeklődőt, aki szeretne inspirálódni és informálódni a tudásátadó napon.

Újra láthatáron az ukrán szabadkereskedelem

Az Európai Bizottság (EB) legutóbb 2024. január 31-én javasolta, hogy még egy évre függesszék fel az EU-ba irányuló teljes ukrán kivitelre vonatkozó behozatali vámokat és vámkontingenseket. Az ideiglenes megállapodás akkor tartalmazta az automatikus védintézkedési mechanizmus (ATM) kiterjesztett alkalmazását, amely a korábbi időszaktól eltérően további négy termékre (zab, kukorica, durva őrlemény és méz) is lehetővé tette a kereskedelmi korlátozást az Ukrajnával szomszédos államok számára, érdemi védelmet azonban csak a Magyarország által is bevezetett, egyoldalú korlátozások jelentenek. Az ATM-ek azonban június 5-én lejárnak.

A bizottság több ízben is kifejezte, az újabb ATM hosszabbítás helyett most már egy tartósabb kereskedelmi feltételrendszer

kialakítására törekszik Ukrajnával, és visszatérne a társulási megállapodáshoz. Ehhez a tervéhez azonban idő szűkében van, mivel ehhez a bizottságnak újra kellene tárgyalnia a társulási megállapodás Ukrajnával folytatott kereskedelemre vonatkozó részét, amelyet ráadásul még az Európai Tanácsnak is jóvá kellene hagynia június 5-e előtt. Kérdéses tehát, hogy miként

alakul az EU és Ukrajna közötti kereskedelem június 5-ét követően. Az EB célja az ATM-ek fenntartása helyett az Ukrajnával folytatott kereskedelem hosszútávú liberalizációja, amelyre várhatóan a közeljövőben javaslatot dolgoz ki. A legfrissebb információk szerint az ukrán mezőgazdasági importot három kategóriába sorolná: nem érzékeny, érzékeny és potenciáli-

san érzékeny termékek. A nem érzékeny termékek esetében teljes és tartós vámliberalizáció valószínű meg. Az egyes kategóriákba tartozó termékek köre azonban egyelőre még nem ismert. Ukrajna számára kétségkívül kedvező a kereskedelmi liberalizáció előmozdítása, azonban az európai agrárium szempontjából kritikus fontosságú, hogy az újabb megállapodás milyen árukörre vonatkozóan és milyen mértékben tartalmaz majd piacvédelmet a gazdálkodók számára. A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara részéről kifejezetten károsnak tartjuk az Európai Bizottság által képviselt piacnyitási szándékot, hiszen a 2022-es és a 2023-as év is megmutatta, hogy az ukrán termékek dömpingje csődközeleli helyzetbe sodorhatja a magyar gazdákat.

• NAK

Szakértelem az erdőgazdálkodás, a földügyek és a pályázatok világában!

- ✓ **Erdészeti szakirányítás**
– Megbízható támogatás az erdőgazdálkodás minden területén
- ✓ **Pályázatírás** – Segítünk a támogatások elnyerésében
- ✓ **Erdőtervezés** – Fenntartható és hatékony megoldások
- ✓ **Növényorvosi tevékenység**
– Egészséges erdők-mezők, hatékony növényvédelem
- ✓ **Talajvédelmi szakértői feladatok**
– Szakmai megoldások a talajvédelem területén
- ✓ **Termőföld és erdő ingatlan értébecslés**
– Pontos és megbízható szakvélemény
- ✓ **Szaktanácsadás, szakértői feladatok**
– Biztos háttér a sikeres gazdálkodáshoz

Kapcsolat: +36 30 45 44 803 • E-mail: erdoinfo@erdo-mernok.hu • Weoldal: www.erdo-mernok.hu

Tudás és tapasztalat az erdők szolgálatában!

Dr. Patocskai Mérnökiroda
Erdőből a legtöbbet...

TUDTA?

Az Európai Unióban számtalan az erdészeti ágazatot érintő pályázat érhető el.
KAP-RD38-RD39-1-25- Erdőtelepítés és fásítás támogatása
KAP-RD40-1-24 - Fiatal erdők állománynevelésének támogatása stb.

Forduljon hozzánk bizalommal!

Délibáb csupán a bizottság víziója a KAP jövőjéről

Az Európai Bizottság 2025. február 19-én közreadta a Mezőgazdasági és élelmiszeripari jövőkép című vitaindító dokumentumot, amellyel kezdetét vette a KAP újabb reformfolyamata.

Bár a bizottság ambiciózus célokat fogalmaz meg, úgy mint a versenyképes, illetve a globális versenyrel és sok okkal szemben ellenálló agrár-élelmiszeripar, a gazdálkodók biztos megélhetésének garantálása, vagy a fenntartható agrár- és élelmiszeripar, a jövőképtől társadalmilag általános ahhoz, hogy érdemi válaszokat adjon az európai mezőgazdaság előtt álló kihívásokra. Hiányoznak belőle a konkrét intézkedések, amelyek mentén érdemi következtetéseket lehetne levonni az Európai Bizottság elképzeléseiről.

A bizottsági javaslatok előzménye, hogy Ursula von der Leyen egy német bölcsészprofesszort bízott meg a mezőgazdasági jövőkép kidolgozására, a „szakértői testületbe” pedig egyetlen gazdaszervezet sem kapott meghívást Kelet-Közép-Európából.

A német bölcsész által vezetett testület egyik legfontosabb megállapítása az volt, hogy a területalapú támogatások mostanra már nem szolgálják a termelők érdekeit, így az arra való jogosultak körének jelentős szűkítésére tesz javaslatot. Víziójuk ugyan felveti egy jövedelemalapú támogatás lehetőségét is, egyúttal azonban széles körben megszüntetné a területalapú támogatásokat, és csak egy szűkebb kör számára (fiatal gazdálkodók, hátrányos térségekben működő termelők, új belépők) lenne elérhető területi alapon. Ezzel párhuzamosan a zöld célok megva-

lósítását emelték az egyik legfőbb célként, kimondva, hogy a környezetvédelmi intézkedések pénzügyi támogatását a következő KAP-időszakban jelentősen növelni kell. A testület egyértelmű célként jelölte meg továbbá a húsfogyasztás csökkentését és a növényi alapú élelmiszerekre történő átállást is, ennek érdekében pedig javaslatuk szerint az állattartást is vissza kellene fogni.

Nagy hiányossága a dokumentumnak, hogy figyelmen kívül hagyja

az egyik legjelentősebb kérdést: Ukrajna uniós csatlakozásának hatását az uniós mezőgazdaságra. Nem esik szó arról, hogy az ukrán agrárszektor integrálása milyen hatással lesz az uniós gazdára és a támogatási rendszerre, nem mellesleg a fogyasztókra. Az elnagyolt támogatáspolitikai javaslatok arra utalnak, hogy az EB nem készíti fel alapvető strukturális átalakításokkal az uniós mezőgazdaságot és a KAP támogatási rendszerét az ukrán csatlakozás következményeire. A harmadik országokkal való kereskedelem terén ugyanakkor az EU

továbbra is arra törekszik, hogy globális normákat emeljen, különösen a növényvédelem és az állatjólét terén. A bizottság ígéretet tesz, hogy a nemzetközi kereskedelemben alaposan megvizsgálja a szabadkereskedelmi megállapodások hatásait az uniós mezőgazdaságra és a globális fenntarthatóságra. Az EB kommunikációja szerint az importált termékekre vonatkozó szabályozások harmonizálására törekszenek, hogy ne kerüljön hátrányba az uniós agrár-élelmiszeripari szektor, erre azonban eddig nem láttunk szándékot a részükről.

Az anyagból általánosságban hiányoznak a pénzügyi és költségvetési részletek, amelyek meghatároznák, hogy milyen források állnak rendelkezésre a megvalósításra. Semmilyen utalás nem történik a Közös Agrárpolitika költségvetésének nagyságára, amelyből az új kihívásokat kezelni lehetne. Egyelőre bizonytalan, hogy mennyi pénz jut a következő keretköltségvetésből a közös agrárpolitikára, ezért az agrárbiztos már felvetette, hogy a gazdálkodók élhetnek egyéb pótlólagos bevételi forráslehetőségekkel is (például természeti kreditek és karbonkreditek).

Noha a KAP jövőképe nem tartalmaz költségvetési számokat, az Európai Bizottság 2025. február 11-én közzétette a 2028-2034 közötti időszakra vonatkozó uniós költségvetésről szóló bizottsági közleményt A következő többéves pénzügyi keret felé címmel. A közleményben a bizottság felvázolja azokat a legfontosabb politikai és költségvetési kihívásokat, amelyek meghatározzák a következő többéves pénzügyi keret (MFF) formáját. Ez a dokumentum képezi majd az alapját annak a vitának,

hogy miként lehet az EU hosszú távú költségvetését az EU változó szükségleteihez és prioritásaihoz igazítani.

Ebben a dokumentumban az EB fenntarthatatlannak tartja a jelenlegi költségvetési helyzetet, amely jelentős reformra szorul, és javaslatot tesz a nagyobb mértékű tagállami hozzájárulások megfontolására. Ezzel összefüggésben a jelenlegi költségvetési szerkezet jelentős reformját is javasolja, amely szerint minden szakpolitikai program költségvetését (pl. agrárpolitika, kohéziós politika, kutatás-fejlesztés) egy egységes nemzeti keretköltségvetési tervben olvasztanák össze. Egy, az egyszerűsítés köntösébe bújtatott, úgynevezett egységes alap azonban számos veszélyt rejt magában. A KAP és a Kohéziós Alap összevonása aláássa a mezőgazdasági stabilitást, és az alapok egy címszó alatt történő összevonása elfedheti a KAP forrásainak jelentős csökkenését. Emellett a különböző országok különböző témák iránti preferenciái az egységes piac torzulásához, egyes régiókban a KAP-finanszírozás gyakorlatilag teljes eltűnéséhez és a tagállamok közötti egyenlőtlen versenyfeltételekhez vezetnének.

A NAK éppen ezért kiáll a KAP két-pilléres szerkezetének és finanszírozásának megőrzése mellett, és független uniós költségvetést követel, amely összhangban van a KAP célkitűzéseivel, kezeli a jelenlegi kihívásokat és megfelel a mezőgazdasági termelők elvárásainak. Azért fogunk küzdeni az elkövetkezendő időszakban, hogy az agrárköltségvetés nagyságát ismét összhangba hozzuk az EU működéséről szóló szerződésben meghatározott KAP-célkitűzésekkel. Azaz, hogy a gazdálkodók méltányos jövedelemre teheszenek szert, és többletvállalásukért, valamint a közjavak előállításáért cserébe megfelelő ellentételezésben részesüljenek.

• NAK

Hatalmas a tét: veszélyben az európai gazdák jövője!

Csak hatásokról beszélni áltatás lenne, ugyanis Ukrajna felvételének beláthatatlan következményei lennének. Amellett, hogy ez óriási pénzügyi terhet jelentene a magyaroknak is, drasztikusan változtatná meg az európai mezőgazdaságot, és jelentősen átalakítaná, valamint csökkentené az agrártámogatásokat is, amibe a magyar gazdák belerokkannának. Ezt nem engedhetjük! – szögezte le Nagy István.

Az agrárminiszter arra is felhívta a figyelmet, hogy kormány azért döntött úgy, hogy véleménynyilvánító szavazást indít Ukrajna EU-tagságáról, mert a magyar embereknek joguk van tudni ennek veszélyeiről, és elmondani róla a véleményüket!

– Megannyi kérdést és ezzel együtt aggályt vet fel Ukrajnának az Európai Unióhoz való csatlakozásának lehetőségéről, különösen a mezőgazdaság területén. Mennyiben érintené ez a magyar agráriumot?

– A támogatáspolitikát alapjaiban rengetné meg, sőt egyes vélemények szerint romokba is döntené. A gazdák versenyképességét, a biztonságos élelmiszerellátást, a mindennapi kenyerünket nem veszélyeztetheti egy felelőtlen agrárpolitika. Az EU jelentősen támogatta már a háborúban álló Ukrajnát, ezzel jelentős hiány keletkezett a költségvetésében, amit a Közös Agrárpolitika beszántásával toldanának be. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az Európai Bizottság egy nagy alapba vonna össze minden uniós forrást, elfedve ezzel a tervezett támogatáscsökkenést. Ez óriási veszélyeket hordoz magában, hiszen a terv megvalósulása esetén jóval kevesebb fog jutni az európai gazdálko-

dóknak. Ennek az elképzelésnek a megvalósulása kártékony lehet, tartunk is tőle. Ragaszkodunk ahhoz, hogy a KAP kimaradjon a tervezett

egységes alapról. A különálló és teljesen független KAP megtartása elengedhetetlen. Megfelelő költségvetéssel és két erős pillérrel – amely magában foglalja a vidékfejlesztést és a beruházásokat is – kell biztosítani ennek a konstrukciónak a fennmaradását. Ukrajna belépésével szétfeszülne az eddigi uniós agrártámogatási rendszer, megszűnhetne a gazdáknak járó területalapú támogatások, és a fejlesztési forrásaik is elapadhatnak.

– Ennek fényében jelentős veszélyben lenne az uniós földalapú támogatási rendszer egésze?

– Ukrajna uniós csatlakozása bedöntené az uniós támogatási rendszert, és ha emellett változatlanul fennmaradnak a szigorú termeléskorlátozó és költségnövelő előírások, az európai gazdák jelentős versenyhátrányba kerülnének az EU-n kívüli szereplőkkel szemben (pl. Brazília, Marokkó). Ez főleg a kisebb gazdaságok talpon maradását veszélyezteti, ami társadalmi szinten súlyos következményekkel járna. A támogatások megszünteté-

sével megemelkedne a minőségi európai mezőgazdasági termékek előállításának költsége, ami a fogyasztói árak emelkedését hozná magával,

egyúttal teret nyitna a jóval olcsóbb, de kétes minőségű és élelmiszerbiztonsági szempontból igencsak aggályosnak számító, harmadik országokból származó élelmiszerek előtt. Ukrajnában multinacionális vállalatok birtokában lévő több százezer hektáros nagygazdaságok vannak, amelyeknek egyáltalán nem kell megfelelniük az Európai Unióban meglévő szigorú termelési feltételeknek. Ezzel a teljesen más történelmi hagyomá-

nyokon nyugvó és más struktúrában működő rendszerrel az európai mezőgazdaság nem tud versenyezni. Ebben a kérdésben álláspontom szilárd: nem engedjük, hogy egy bővítéspolitikai döntésnek rendeljük alá az agrártámogatások uniós rendszerét. Ukrajna uniós csatlakozása letarolná a magyar agráriumot, és ellehetetlenítené a termelők megélhetését. A kormány mindent megtesz azért, hogy a termelőknek járó forrásokat megvédje. Felhőborító, hogy „Brüsszel Péter” és társai EP képviselőként az Európai Bizottság víziójában szereplő javaslatokat támogatják. Ezzel nemcsak a magyar gazdák érdekeivel mennek szembe, hanem minden magyar ember biztonságos élelmiszer ellátását is kockáztatják.

– Nem is olyan rég már okozott kihívást az ukrán dömping gabona...

– A háború nyomán bevezetett uniós piacnyitás azonnali és brutális hatással járt a közép-európai és a magyar agrárgazdaságra egyaránt. Saját bőrünkön tapasztaltuk, hogy mit is okoz, ha egy olyan országgal

kell versenyeznünk, amelynek agrárgazdasága tízszerese hazánkéknak. Ezért is vezettünk be importtárlimat az ukrán mezőgazdasági termékekkel szemben. Gondoljunk csak bele, mi lenne, ha megint ránk zúdulna minden. Ukrajna uniós csatlakozásával még rosszabb helyzetbe kerülünk. Fajsúlyos kérdés: ha a gazdáink tönkremennek, akkor ki biztosítja majd a mindennapi kenyerünket? Nem engedhetjük, hogy Ukrajna EU-tagsága bedöntse a magyar agráriumot és ellehetetlenítse azokat, akiknek a mindennapi kenyerünket köszönhetjük. Az élelmezés, az szuverenitás, az élelmezésbiztonság mindenek feletti. Van mit vesztenünk és van mit megvédenünk!

– Arról pedig még nem is beszélünk, hogy miként garantálható az európai élelmezésbiztonság.

– Van, amiből nem engedünk, a magyar emberek asztalára kizárólag biztonságos, kiváló minőségű élelmiszereknek kell kerülniük. Szigorú hatósági ellenőrzésekkel biztosítjuk, hogy génmódosított és vegyszerezett termékek ne juthassanak be a hazai piacra. Magyarországon továbbra is ragaszkodunk ahhoz az alapvetéshez, hogy az unión kívülről érkező élelmiszerekre ugyanazok a szabályok és előírások vonatkozzanak, mint az EU-ban előállított termékekre. Az ukrán mezőgazdaság és élelmiszeripar az EU-ban már betiltott vegyszereket használ. Ez egészségügyi kockázatokat jelentene a magyarok számára. Az Ukrajnából érkező élelmiszerek ellenőrizetlenek, és egészségkárosító vegyszereket tartalmazhatnak, vagy genetikailag módosított alapanyagokból is készülnhetnek. Ukrajna EU-tagság esetén ezeket többé nem lehetne távol tartani a magyar piacról. Most a legfontosabb védelem a véleménynyilvánító szavazás, hogy elrjúljuk, a magyarok beleegyezése nélkülük Ukrajna nem lehet az Európai Unió tagja.

• NAK

Bedöntené az uniós agrártámogatási rendszert Ukrajna csatlakozása

Ukrajna csatlakozása esetén a magyar gazdák elveszítenék az uniós földalapú támogatásokat. Ezt az Európai Unió bürokratái sem tagadják, de vágyuk, hogy Ukrajnát a közösség tagjává tegyék, felülkerekedik azon kötelezettségükön, hogy megvédjék a tagországok gazdáikodóit.

Ukrajna európai uniós tagságának egyik fő kihívása a közösség közös agrárpolitikájára (KAP) gyakorolt hatásaiban rejlik, amely számos mechanizmuson – különösen a közvetlen pénzügyi támogatásokon – keresztül támogatja az európai gazdálkodókat. Az Európai Unió teljes költségvetése 2021-ben 164,2 milliárd euró volt. Ebből 55,71 milliárd eurót, azaz 33 százalékot tett ki a közös agrárpolitika (KAP). Az EU-ban jelenleg 157 millió hektár mezőgazdasági terület található. Ukrajnával további 41 millió hektárral bővülne. Ez pedig szinte biztos szétrombolná a jelenlegi KAP-rendszert, és megszűnne a földalapú támogatás is.

Az sajtó korábban beszámolt az Európai Tanács főtitkársága által készített, kiszivárgott dokumentumról, amely számításokat tartalmaz Ukrajna EU-tagságának várható költségvetési hatásairól.

A jelentés megjegyzi, hogy a közös agrárpolitika jelenlegi kiadási csomagja 2021 és 2027 között 378,5 milliárd euró. Ukrajna 96,5 milliárd eurónyi KAP-forrásra lenne jogosult, amihez a jelenlegi EU-tagállamok támogatásainak 20 százalékos csökkentésére lehet szükség. Itt érdemes megjegyezni, hogy a jelenlegi támogatások 75 százaléka közvetlen kifizetésekből áll, amelyet a gazdálkodók a termőföldjük után kapnak, ez a földalapú támogatás.

Ukrajna gazdasága erősen függ a mezőgazdaságtól, amely 2021-ben a GDP 10,9 százalékát, a foglalkoztatás 13,8%-át (minden hetedik ember a mezőgazdasági ágazatban dolgozik) és az export 45,1 százalékát teszi ki. A 41,3 millió hektár mezőgazdasági hasznosítású területtel, amelyből 32,5 millió hektár szántóföld, Ukrajna a legnagyobb európai mezőgazdasági ország a földterületet tekintve. Összehason-

lításképpen Spanyolország és Franciaország 23,9 millió, illetve 27,4 millió hektár hasznosított mezőgazdasági területtel rendelkezik, és az EU 157 millió hektárnyi hasznosított mezőgazdasági területének legnagyobb részét képviseli.

a közös agrárpolitikát, mégpedig azért, hogy felkészüljön a mezőgazdasági nagyhatalomnak számító Ukrajna csatlakozására – közölte az elég keményre sikeredett brüsszeli üzenetet *Dacian Cioloș* volt mezőgazdasági biztos a Politico újság

Tekintettel az Ukrajnában rendelkezésre álló mezőgazdasági területek nagyságára, a támogatási modellnek valószínűleg vagy alapvetően módosítania kell a támogatási áramlásokat, vagy mélyreható reformra lenne szükség. Az Európai Uniónak nincs víziója a mezőgazdasággal kapcsolatban, és sürgősen meg kell reformálnia hatalmas támogatási rendszerét. Elsősorban

által szervezett Élelmiszer és gazdálkodás jövője csúcstalálkozóján. Jellemző az is, ahogy a német szövetségi élelmiszer- és mezőgazdasági minisztérium szóvivője 2023 márciusában nyilatkozott: „Ha Ukrajna csatlakozna, akkor a jelenlegi közvetlen kifizetési rendszer biztosan nem működne tovább.” *Faustine Bas-Defossez*, az Európai Környezetvédelmi Iroda munkatársa azzal

érvelt, hogy a KAP következő, 2027 utáni felülvizsgálata során fokozatosan meg kell szüntetni a területalapú kifizetéseket. Megjegyzi, hogy ez bizonyos gazdákat súlyosan érintene, ezért valamiféle átmeneti mechanizmusokkal vigasztalná őket. A brüsszeli bürokraták azt is javasolták, hogy a területalapú támogatások kérdését a KAP reformjáról folytatott szélesebb körű vita részeként vitassák meg az EU-n belül, különösen a 2028–2034-es többéves pénzügyi keret (MFF) finanszírozási csomagjával összefüggésben.

2027 utáni agrártámogatások átalakítására: többek között a területalapú támogatások megszüntetését és az európai állattenyésztés visszaszorítását tűzték ki célul. Az uniós javaslatokkal szemben a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara (NAK) illetve a Magyar Gazdakörök és Gazdaszövetkezetek Szövetsége (Magosz) aláírásgyűjtésbe kezdett, melyet már mintegy 250 ezren írtak alá.

A Stratégiai Dialógus elnevezést viselő uniós javaslatcsomag egyik leghangsúlyosabb pontja a területalapú támogatások kivételére vonatkozik. A területalapú támogatás megszűnésével azonban a gazdák jelentős versenyhátrányba kerülnek az EU-n kívüli szereplőkkel szemben (pl. Ukrajna, Brazília, Marokkó), a gazdák létszáma pedig drasztikus mértékben lecsökkenne, ami társadalmi szinten súlyos következményekkel járna. Egyes falvakból eltűnne a maradék vállalkozói réteg, a termőföldek használatát pedig a nagy gazdasági társaságok vennék át – állítja a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara.

Azt is tudni kell, hogy a területalapú támogatást azért kapják a gazdálkodók, hogy a szigorú uniós előírásokat betartva termeljenek. A Magosz a petíció elindításakor arra is felhívta a figyelmet, hogy a bizottság nyilatkozatai szerint majd kiemelten segítik az ökológiai gazdálkodókat és a fiatal gazdákat, illetve a támogatás célja lehet a tájképi elemek megtartása, vagy például a vizes élőhelyek fejlesztése.

Az érdekképviselet ugyanakkor arra emlékeztet, hogy ez tulajdonképpen a szintén hatástanulmány nélkül készült Green Dealben leírtak alkalmazása lenne, még inkább elszakadva a realitásoktól. Aggasztó a helyzet abból a szempontból is, hogy az új uniós agrárbiztos kinyilvánította: támaszkodik erre a javaslatra. A főtitkár azt is sajnálatosnak nevezte, hogy egyes magyar európai parlamenti képviselők is támogatják a javaslatot, noha az a magyar gazdák számára elfogadhatatlan.

A támogatások megszüntetésével rendkívüli módon megemelkednének a termelési költségek, ami a

gyogyasztói árak számottevő emelkedésével járna, ez pedig teret nyitna a jóval olcsóbb, de kétes minőségű és élelmiszer-biztonsági szempontból igencsak aggályosnak számító harmadik országokból származó élelmiszerek előtt. A bizottság által felkért testület egyértelmű célként jelölte meg a húsfogyasztás csökkentését, ennek érdekében pedig adóterhekkel is sújtánák az állattartó gazdákat. Az intézkedés – minden hazai kormányzati intézkedés és támogatás ellenére – ezzel nagyban lerontaná a hazai állattenyésztési ágazat kilátásait. A javaslat továbbá jócskán kibővítené az Európai Bizottság beavatkozási lehetőségét a támogatási rendszerrel, miközben a tagállamok mozgásterét ezzel tovább szűkülne. A területalapú támogatási rendszer megszüntetésével pedig még a mostanihoz képest is drasztikusan megnőne a gazdákra nehezedő adminisztratív terhek súlya, hiszen kevesebb támogatásért jóval több bürokratikus előírást kellene teljesíteni.

A magyar, a szlovák, az osztrák és a cseh agrárkamarak február 27-én a cseh-szlovák (Holič, SK – Hodonín, CZ) határátkelőhelyen tartottak tiltakozó akcióit több száz traktorral. A demonstráció során az érintett országok termelői egyértelművé

Közös Agrárpolitika forrásainak megőrzését, a bürokrácia csökkentését és az európai élelmiszertermelés versenyképességének javítását követelik az Európai Bizottságtól. A demonstráció résztvevői elutasítják a KAP költségvetésének csökkentését és a területalapú támogatások eltörlésére vonatkozó bizottsági kezdeményezést.

Emellett új megállapodást sürgetnek Európa és Ukrajna között, amely védelmet nyújt a közösség mezőgazdasági termelői számára. Az Európai Bizottság által bevezetett autonóm kereskedelmi intézkedések (ATM) ugyanis 2025. június 5-én lejárnak, amelyek megszűnése komoly veszélyt jelenthet a kelet-közép-európai országok mezőgazdaságára nézve, és jelentősen rontja az európai gazdálkodók versenyképességét. A beáramló áruk számottevő része ráadásul az Európai Unióban fennálló élelmiszerbiztonsági elvárásoknak sem felel meg. Éppen ezért a tiltakozó gazdálkodók azt kérik, hogy az EU-ba exportáló a harmadik országok termelőitől is követeljék meg ugyanazokat az uniós állat- és növény-egészségügyi előírásokat, mint az uniós gazdaktól.

• NAK

A magyarok többsége ellenzi Ukrajna csatlakozását az Európai Unióhoz

Ukrajna európai uniós tagsága az egyik központi témája mind a hazai, mind az európai közbeszédnek, számos politikai szereplő fejtette ki véleményét, érvelt ellene vagy éppen mellette. A március 20-i uniós csúcstalálkozón *Orbán Viktor* miniszterelnök megvívta az Ukrajnára vonatkozó közös nyilatkozatot. A dokumentum a háborús szankciós politika és a fegyverszállítások folytatása, valamint az Ukrajnának nyújtandó további pénzügyi támogatás biztosításán túl Ukrajna uniós csatlakozásának erőltetett felgyorsítása mellett foglalt állást. A Századvég legfrissebb közvélemény-kutatásában arra volt kíváncsi, hogy miként vélekedik a magyar lakosság Ukrajna uniós tagságával kapcsolatban. A kutatás rávilágít, hogy a magyarok többsége egyértelműen elzárkózik Ukrajna jelenlegi uniós szabály- és keretrendszerben történő gyorsított uniós tagságának támogatásától. A felmérés szerint a magyarok 71 százaléka úgy gondolja, hogy a jelen gazdasági és politikai körülmények között nem támogatható felelősséggel Ukrajna csatlakozása az Európai Unióhoz, ezzel szemben csupán a megkérdezettek 25 százaléka adott támogató választ. Azoknak a hányada, akik nem kívántak válaszolni a kérdésre, 4 százaléka tehető.

Pár szó az ukrán mezőgazdasági potenciálról

Ukrajna gazdasága erősen függ a mezőgazdaságtól, amely az ország exportjának közel felét teszi ki. Az ágazat nemzetgazdasági súlyát jól jellemzi, hogy a GDP több mint 10 százaléka származik a mezőgazdaságból.

Néhány beszédes adat az ukrán exportpotenciálról: a világ napraforgóaj-exportjának 40 százalékát, az EU-s felhasználásnak pedig közel 90 százalékát Ukrajna adja. Kiemelkedő jelentőségű a búzapiac is, közel 10 százalékos részesedéssel a globális búzaexportból. Kukoricából közel 30 millió tonna termelt náluk tavaly (összehasonlításképpen: Magyarországon 5 millió tonna). Ez csak a kezdet, hiszen Ukrajna tavaly 25 százalékkal növelte a mezőgazdasági termékek kiszállított mennyiségét, melynek döntő többségét a gabonafélék tették ki. Az ukrán gabona legnagyobb vásárlói sorrendben Spanyolország, Kína és Románia (ez utóbbi a kikötői szállítási problémák miatt), ezek az államok együttesen az ukrán gabonaexport mintegy 44 százalékát vásárolták fel.

Olcsó munkaerő és nyugati technológia

Ukrajnában a bérek rendkívül alacsonyak, ami közvetlenül hozzájárul a mezőgazdaság versenyképességéhez. Ukrajnában a mezőgazdasági dolgozók átlagos bruttó órabére 2 euró, ami töredéke a magyarországinak, nem is beszélve a Nyugat-Európában adott fizetésekről. Beszédes adat, hogy a háború előtt minden hetedik ember az agrárágazatban dolgozott Ukrajnában. Nem véletlen, hogy a kiváló termőföld és az olcsó munkaerő felkeltette a nyugati befektetők érdeklődését is, akik a 2014-es Majdan téri forradalom után jelentek meg az ukrán mezőgazdaságban. Mára az ukrán földek több mint 20 százaléka ilyen multinacionális vállalatok kezében van. Vegyük példaként az NCH Capi-t, amely közel 300 ezer hektáron gazdálkodik. Kommentár nélkül felsorolunk néhányat a cég legna-

gyobb befektetői közül: Dow Chemical nyugdíjalap (USA), General Electric nyugdíjalap (USA), Lockheed Martin nyugdíjalap (USA), Harvard Egyetem (USA). Ezek a cégek pedig a legmodernebb öntözési rendszereket és a legkorszerűbb technológiákat alkalmazzák a gazdaságukban. Hogy kinek a kezében vannak az ukrán földek, arról korábban írtam bővebben.

Mennyire „egészségesek” az Ukrajnában termelt élelmiszerek?

Fontos azzal indítanunk, hogy a világon az EU alkalmazza a legszigorúbb növényegészségügyi, illetve élelmiszer-biztonsági szabályokat. Azt viszont kevesen tudják, hogy ezeket a szabályokat sajnos csak az európai termelők követhetik meg, az EU-n kívülről érkező termékekkel

szemben nincsenek ilyen elvárások. Álljon itt néhány olyan növényvédőszer, amelyet az EU-ban már régóta betiltottak, Ukrajnában viszont jelenleg is használnak:

Atrazin: gyomirtószerekben alkalmazott hatóanyag – az EU 20 éve betiltotta, mivel szív- és érrendszeri problémák, asztma, ekcéma, allergia kiváltója lehet.

Acatoklór: gyomirtó szerekben alkalmazott hatóanyag – az EU-ban több mint 10 éve betiltották, mivel súlyos hormonrendszeri károsodást és rákot okozhat.

Klórpírifosz: rovarölő szerekben alkalmazott hatóanyag – az EU 5 éve döntést hozott a tilalmáról, mivel hányinger, hasmenés, izomrágás közvetlen kiváltója lehet, tartós fogyasztása pedig halált okozhat.

A nyugati cégek az állattenyésztésben is dominálnak

Ukrajna egyik fő exportterméke a baromfi, melyet sokkal alacsonyabb költséggel képes előállítani, mint az uniós termelők: ez főként az ágazat koncentrációjával magyarázható, mivel egyetlen (főként amerikai tőkéből működő) vállalat felelős a termelés 70 százalékáért. Az első-

sorban mellhúsrá fókuszáló gigafarmokon akár 2 millió csirkét is nevelhetnek. Nem véletlen, hogy a háború előtt még mennyiségi korlátozások védtek az EU piacát, azonban ezeket a kvótákat 2022-től feloldották, ennek eredményeként 130 százalékkal nőtt az EU-ba áramló ukrán baromfi mennyisége. A koncentráció egyébként ugyanúgy igaz a tojásra is: a száraz tojástermékek ukrán piacának kétharmadát egyetlen (szintén nyugati hátterű) cég tartja a kezében.

Aggasztó jövőbeni kilátások

Látható tehát, hogy Ukrajna mezőgazdasága már most is jóval versenyképesebb, mint az EU-é, de a jövőben ez még inkább igaz lehet majd. Az uniós döntéshozók mindenestre politikai szempontokkal indokolják Ukrajna tervezett csatlakozását, de a fenti adatok ismeretében egész egyszerűen bűn lenne a kereskedelmi kapcsolatok állandó megnyitása. Érdemi korlátozások nélkül ez az ország megfojtaná európai termelőt is.

• CSEH TIBOR ANDRÁS,
A NAK ALELNÖKE,
A MAGOSZ FŐTITKÁRA

Mezőgazdaság a gyakorlatban – Szántóföldi Napok és Agrárgépshow 2025.

A megújult koncepcióval jelentkező Szántóföldi Napok és Agrárgépshow-Mezőfalva rendezvényt már most hatalmas érdeklődés övezi, így minden esély meg van arra, hogy a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Mezőgazdasági Eszköz- és Gépforgalmazók Országos Szövetsége szervezésében megvalósuló szakmai esemény és kiállítás az év legkiemelkedőbb szabadterei agrárszakmai találkozója legyen.

A 2025. június 4-5-én megrendezésre kerülő rendezvény közel 40 hektáros területen, mára Közép-Kelet-Európa legnagyobb szabadterei agrárkiállításává nőtte ki magát, ahol nemcsak statikus kiállítást láthatnak az érdeklődők, hanem dinamikus és látványos gépbemutatók is várják a látogatókat.

A rendezvényen kialakított gépes szekciók – erőgép, vetéstechnológia, talajművelés, tápanyag- és növényvédelem – kialakításának elsődleges célja az, hogy a látogatók célzott, elméleti és gyakorlati információkat kapjanak. Az előadások során megvitatott kérdéseket a gy-

akorlati bemutatókon meg is tekinthetik a résztvevők, így rendkívül hasznos információkkal gazdagodhatnak, amelyeket saját gazdaságukban azonnal kamatoztathatnak.

Az egyik legérdekesebb program például az azonos típusú erőgépek összehasonlító bemutatója lesz, ahol két gép közül az egyiket helyesen, míg a másikat szándékosan helytelen beállításokkal mutatják be. Ezzel szemléletesen hívják fel a figyelmet arra, hogy mennyire fontos a precíz, szakszerű géphasználat a hatékony és költségtakarékos gazdálkodásban.

Az erő- és munkagépek innovációs fejlesztései mellett a növénykul-

túrák, növénytermesztési- és növényvédelmi megoldások ismertetése és a fenntartható gazdálkodás bemutatása is fontos szerepet kap a kiállításon.

Kiállítói oldalról hatalmas érdeklődés övezi a rendezvényt: a szekció és az állógépes területekre is beteltek a helyek, így garantált, hogy a látogatók minden szegmensben a legszélesebb kínálattal találkozhatnak majd. Ez a páratlan gépkavalkád különösen vonzóvá teszi a rendezvényt azoknak a gazdálkodóknak és termelőknek, akik gyakorlati megoldásokat keresnek napi munkájuk hatékonyabbá tételéhez.

Miért érdemes ott lenni?

A NAK Szántóföldi Napok és Agrárgépshow - Mezőfalva nemcsak a gépekről szól. Ez a rendezvény egy találkozási pont, ahol a termelők, gazdálkodók, szakértők és kiállítók közvetlen kapcsolatba léphetnek egymással, tapasztalatokat cserélhetnek, vagy akár új üzleti együttműködések alapozhatnak meg. Az esemény különlegessége, hogy a látogatók élőben láthatják a mezőgazdasági gépek valós körülmények közötti teljesítményét, miközben naprakész információkat kapnak a piac legfrissebb technológiai megoldásairól.

A rendezvény minden érdeklődő számára nyitott, a szakmai programok pedig garantáltan értéket kínálnak a kisebb családi gazdaságtól a nagyüzemi termelőig egyaránt.

Találkozzunk Mezőfalván!

• MEGFOSZ

A fejlesztéseknek köszönhetően nőtt a hajtattott zöldségtermesztés versenyképessége

Az elmúlt években sem tört meg a hazai hajtattott zöldségtermesztés fejlődési üteme, a támogatási konstrukcióknak és a kedvező hitellehetőségnek köszönhetően korszerű fejlesztések valósultak meg az ágazatban. A beruházások nyomán jelentősen nőtt a növényházi paradicsom, paprika és kigyóuborka termesztése is – derült ki a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara és a Magyar Zöldség-Gyümölcs Szakmaközi Szervezet (FruitVeB) közös körképéből.

Jelentősen nőtt a hazai növényházi zöldségtermesztés versenyképessége. Az elmúlt években a vidékfejlesztési pályázatoknak köszönhetően világszínvonalú fejlesztések valósultak meg az ágazatban. A beruházások eredményeként a termőterület is bővült.

A hajtattott paradicsom esetében a támogatások és a kedvező hitellehetőségek egyaránt hozzájárultak,

hogyan körülbelül 110 hektárral nőtt a termőterület, így ma már meghaladja a 310 hektárt. A megtermelt 150-160 ezer tonna a paradicsom 75-80 százaléka bogycs és fűtős típus, a maradék cseresznye- és koktélpaprika. A hazai termelők áprilistól októberig el tudják látni koktélpaprikával és cseresznyepaprikával, fűtős paradicsomból pedig április elejétől vagyunk önellátók, ekkortól anyi-

ra megnövekszik a termelési volumen, hogy a belföldi piac már nem tudja felvenni, ezért egészen szeptemberig exportáljuk is a paradicsomot.

Jelenleg 1114 hektáron foglalkoznak növényházi paprikatermesztéssel a gazdálkodók, az éves betakarított mennyiség pedig eléri a 140 ezer tonnát. Az úgynevezett töltési való (tv) paprika forgalma

jelentősen megugrott az elmúlt években, azonban érezhetően nő a kereslet a nagy méretű, színes és édes paprikák iránt. Mivel utóbbiból a hazai termelésben még relatíve kevés van, az ágazat komoly erőfeszítéseket tesz a színes paprika típusok termesztésének fejlesztésére, különösen a kápia paprika vagy a pritamin paprika esetében látszik mindez.

A hajtattott uborka felülete az utóbbi 8 évben megduplázódott, termésmennyisége pedig 2,5-szeresére nőtt. Jelenleg mintegy 120 hektáron folyik nagyrészt modern hajtattott berendezésekben uborkahajtattás, 40 000 tonnát meghaladó mennyiséget előállítva.

A hazai hajtattott zöldségek azon frissipiaci termékek közé tartozhatnak, ahol lehetséges és megoldott a minőségi kínálat és az egész éven át történő áruháztánci beszállítás. Ebből adódóan növényházi termelésünk biztonságos, jó minőségű és időzített termékeket biztosít a hazai és nemzetközi piacra.

A magyar termesztésből származó hajtattott zöldségek minősége messze meghaladja a több ezer kilométerrel beszállított import árúkat, hiszen minden nap frissen kerülnek az áruháztáncokba. Mindez természetesen a zöldségek ízében, élvezeti értékében is megmutatkozik. Ráadásul a hazai növényházakban megtermelt paradicsom, paprika, uborka és salátafélék vitamin tartalma és élelmiszeregészségügyi biztonsága egyaránt igen magas. A fogyasztóknak a növényvédőszer-maradványoktól sem kell tartaniuk, hiszen a hazai hajtattott paprika, paradicsom és uborka kultúrákban már 80-90 százalékban a károsítókat természetes ellenségeit felhasználva biológiai növényvédelmet alkalmaznak a termelők.

• NAK

Portfolio

PORTFOLIO AGROFOOD 2025

május 20.
Four Points by Sheraton,
Kecskemét

Május 20-án a hazai élelmiszeripart érintő legfontosabb témák lesznek terítéken.

**NAK-TAGOK ÉS NAK-SZAKTANÁCSADÓK
35% KEDVEZMÉNNYEL REGISZTRÁLHATNAK!**

A rendezvény részleteiről a QR kódot beolvassva, illetve a portfolio.hu/rendezvenyek/agrar oldalon tájékozódhat.

Portfolio

PORTFOLIO AGROFUTURE 2025

május 21.
Four Points by Sheraton, Kecskemét

Május 21-én a mezőgazdasági fenntarthatóság és innováció lesz kulcsszerepben.

**NAK-TAGOK ÉS NAK-SZAKTANÁCSADÓK
35% KEDVEZMÉNNYEL REGISZTRÁLHATNAK!**

A rendezvény részleteiről a QR kódot beolvassva, illetve a portfolio.hu/rendezvenyek/agrar oldalon tájékozódhat.

Házhoz visszük az agrárium híreit!

A NAKlap egyedi tartalommal bír, átlagosan 310 000 példánnyal, névre, címre szóló terjesztéssel, a legnagyobb országos lefedettségű, évente hét alkalommal publikált időszakos kiadvány, amely az agrárium legfontosabb híreivel, kérdéseivel foglalkozik. A lapból az ágazatban dolgozó őstermelők, kis-, közép- és nagyvállalkozók is hasznos információkhoz juthatnak.

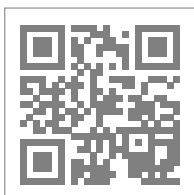
NAKLAP

A NEMZETI AGRÁRGAZDASÁGI KAMARA LAPJA

ORSZÁGOS TERJESZTÉS

átlagosan 310 000
postaládában,
évente hét alkalommal

Hirdessen a NAKlapban, agrárkamara tagoknak 20% extra engedményt biztosítunk!

Az újság PDF formátumban
az agrárkamara honlapján is
elérhető:

www.nak.hu/sajto/naklap

HIRDETÉSI INFORMÁCIÓ:

Tremmer Tamás

lapmenedzser

+36-20/5347-137

naklap@maraton.hu